

ความพอใจในโอกาสที่ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
ของผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือในกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญา

สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

สาขาวิจัยประชากรและสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2529

SATISFACTION FOR ADVANCEMENT OPPORTUNITY
IN WORK: A STUDY OF NORTHEASTERN MIGRANTS IN BANGKOK

BY
SOMLUK VACHIRAPATTANAPUM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ART (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

GRADUATE SCHOOL

MAHIDOL UNIVERSITY

1986

Copyright by Mahidol University

คณะกรรมการได้ทำการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์
เรื่อง

ความพอเจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ
ของผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจนกรุง เทนมมหานคร

โดย

นางสาวสมลักษณ์ วชิรพัฒน์ภูมิ

เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2529 เห็นสมควรอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยประชากร
และสังคม) สาขาวิจัยประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
Dr. S. W. P.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอนา พรพัฒน์กุล)

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
Dr. N. S. C.

(รองศาสตราจารย์ ดร. นีรสิทธิ์ คำานวณศิลป์)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
Dr. S. S. C.

(อาจารย์ ดร. สายฤดี วรกิจภคดาธ)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
Dr. M. S. C.

(ดร. มันทรี จุลสมัย น.บ.)

.....
Dr. S. S. C.

(อาจารย์ตี๋นพร บกป้อง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

Copyright by Mahidol University

กรรมการ

อาชีพละ 100 คน ใต้ตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการวัดระดับความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด การคำนวณค่าของค่าตอบ ใช้สถิติ t-test, One Way Analysis of Variance, LSD (Least Significance Difference)

การศึกษาครั้งนี้พบว่าผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่าง ในเรื่องของความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ในด้านต่างๆ คือ ด้านอาชีพ พบว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ และผู้ปฏิบัติอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และกรรมกร และพนักงานขายยานพาหนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการศึกษาพบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าป.4 มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าป.4 และ ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านสถานภาพสมรสพบว่า ผู้ย้ายถิ่นโสดมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านอายุพบว่า ผู้ย้ายถิ่นวัยรุนมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นวัยผู้ใหญ่และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่า ไร่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในด้านระยะ เวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาอยู่ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านเขตที่อยู่อาศัยเดิมพบว่า ผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมือง มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่า ผู้ย้ายถิ่นจากเขตชนบท อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบพบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบต่างกัน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาที่วัดกลับกันกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในด้านเพศพบว่า ผู้ย้ายถิ่นหญิง มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่า ผู้ย้ายถิ่นชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และด้านจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นพบว่า ผู้ย้ายถิ่น 1 ครั้งและผู้ย้ายถิ่น 2-5 ครั้ง มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นมากกว่า 5 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือทำให้ทราบว่าผู้ย้ายถิ่นกรุงเทพมหานคร ที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ เท่าไร การทราบระดับความพอใจสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านอาชีพและจิตใจ ของผู้ย้ายถิ่นๆให้สามารถวางแผนการย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานคร เป็นไปได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ มีโอกาสก้าวหน้า เพื่อเป็นการลดปัญหาให้กับสังคม และตั้งยังเป็นแนวทางในการกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว ทางด้านการได้รับโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ สวัสดิการและค่าตอบแทน เพื่อป้องกันการถูกเอาเปรียบจากผู้จ้างแรงงาน โดยทั้งหมดนี้ก็ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ย้ายถิ่นต่อไป

Thesis Title Satisfaction for Advancement Opportunity
in Work :A Study of Northeastern migrants
in Bangkok

Name of Student Miss Somluk Vachirapattanapum

Thesis Advisor Swana Pornputtkul, Ph.D.
Peerasit Kamnuansilpa, Ph.D.
Sairudee Vorakitphokatorn, Ph.D.

Faculty Institute for Population and Social Research

Date of Defense 5 June, 1986.

ABSTRACT

The purpose of this study was to measure and compare the level of satisfaction toward opportunity to progress in work among northeastern immigrants in Bangkok Metropolitan Areas. The levels of satisfaction of these migrants were different and were related to several factors including sex, age, marital status, level of education occupation, birth place, number of dependents, duration of living in Bangkok and frequency of move to Bangkok.

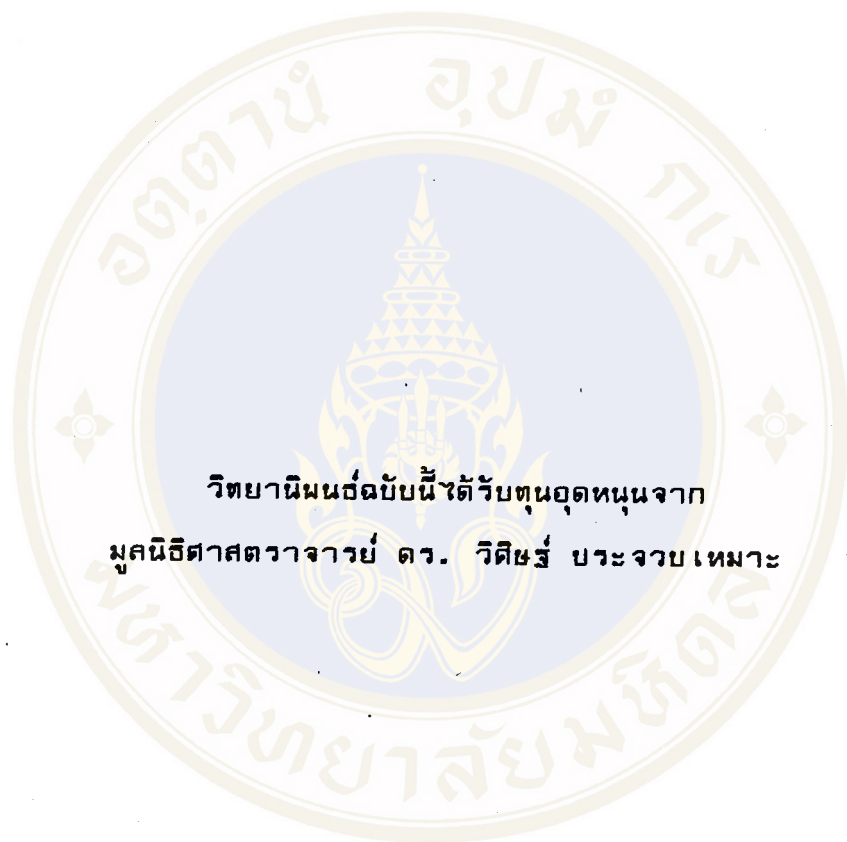
The respondents of this study included 400 migrants from the northeastern region of Thailand. They were, at the time of interview, holding jobs as sales personnel, handicraft production workers, labourers, transport equipment operators, waiters and waitresses. The instrument used for collecting data was a set of items based on Likert technique scale purported to measure the satisfaction for advancement. The t-test, One Way Analysis of Variance and Least Significance Difference techniques were employed to analyse the obtained data.

The findings of this study suggested that migrants who involved in jobs related to service in selling of merchandise in shops showed significantly greater satisfaction in opportunity to advance in their careers than their counterparts who engaged in the handicrafts production, labour work and transport equipment operation. People with more years in education reported greater satisfaction with opportunity for advancement than those with low level of education. Single migrants as compared to those who were married had significantly greater satisfaction in the opportunity to advance than those of other marital statuses. Young migrants between the aged 11 to 21 years were found to be more satisfied with opportunity to progress in work than those who were older.

Migrants of different duration of living in Bangkok do not differ significantly in their levels of satisfaction with progress in work. In addition, the study found no significant difference in the level of satisfaction with opportunity to advance in work between urban and rural migrants. Migrants who reported having more dependents do not differ significantly in their level of satisfaction than those who reported relatively fewer number of dependents.

Female migrants reported significantly higher scores on satisfaction than males. And finally, first-time migrants to Bangkok and those who were second to fifth-time migrants reported higher level of satisfaction than that reported by those who had moved to Bangkok six-or-more times.

The findings from their study suggested that the government should find ways to assist these migrants in adjusting to the living condition, seeking employment, overseaing, whether they have that been exploited, and devising security and advancement schemes. Further study in the field related to psychological features of migrants is highly recommended as the knowledge in this area remains so sparse that several related problems are still unresolved.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือในกรุงเทพมหานคร" สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับการเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวนา นพพัฒน์กุล รองศาสตราจารย์ ดร. พิศิทธิ์ คำนวนศิลป์ และอาจารย์ ดร. สายฤดี วรกิจภคัทธ โดยช่วยชี้แนะผู้วิจัยด้านการสร้างแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัยและ เป็นกำลังใจอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบพระคุณอาจารย์ ศิวพร ปกป้อง ที่เป็นกรรมการสอบประมวลความรู้ และสอบป้องกันวิทยานิพนธ์และขอขอบพระคุณอาจารย์ สมเกียรติ ทิมยัตต์น ที่ เป็นกรรมการสอบแทนประธานกรรมการ

ขอขอบคุณ ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และเจ้าหน้าที่ที่ให้ความร่วมมือในการประมวลผลข้อมูล และพิมพ์วิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สถาบันวิจัยประชากรและสังคมทุกท่าน ที่ช่วยให้ความรู้แก่ผู้วิจัย และเพื่อนนักศึกษารุ่น 7 ทุกคน ที่เป็นกำลังใจอันดี และขอขอบคุณผู้ที่ได้ช่วยเหลือแต่มีไว้กล่าวชื่อไว้จนบัดนี้

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนทุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ พี่ และน้อง ที่เป็นกำลังใจจจให้อดทนต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ทั่วผ่านมาด้วยดี

สารบัญตาราง

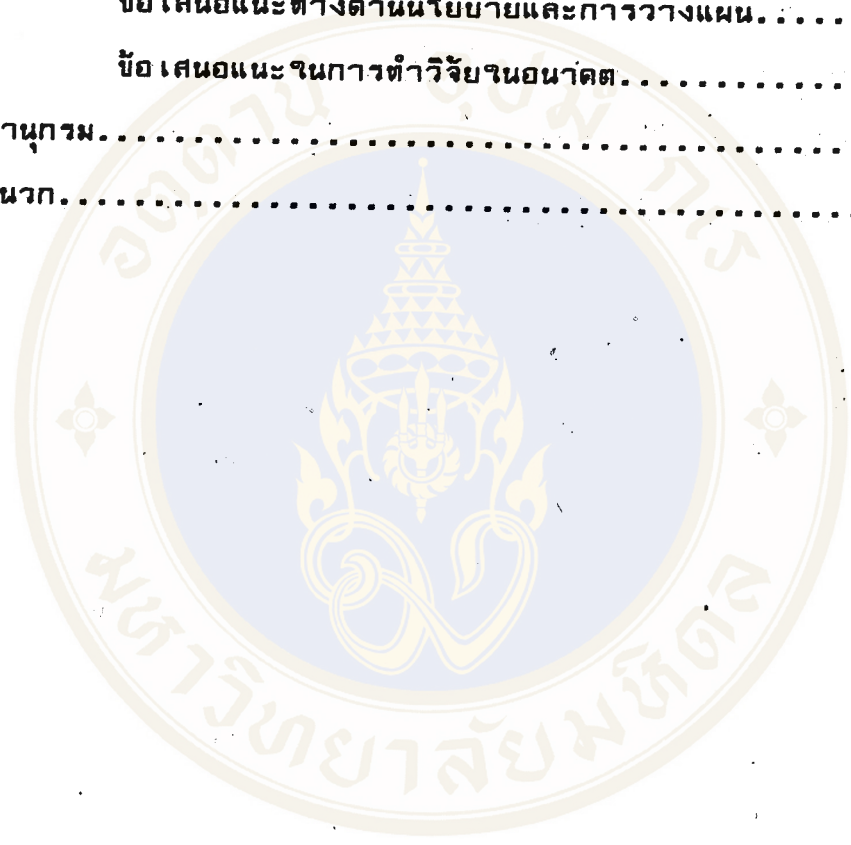
	หน้า
ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ เพศ.....	31
ตารางที่ 2 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและอายุ.....	32
ตารางที่ 3 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและสถานภาพสมรส.....	33
ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ ระดับการศึกษา.....	34
ตารางที่ 5 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ เขตที่อยู่อาศัยเดิม..	35
ตารางที่ 6 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ จำนวนคนที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของผู้ถูกสัมภาษณ์.....	36
ตารางที่ 7 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ ระยะเวลาที่อยู่ใน กรุงเทพมหานครของผู้ถูกสัมภาษณ์.....	37
ตารางที่ 8 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ จำนวนครั้งของ การย้ายถิ่นของผู้ถูกสัมภาษณ์.....	38
ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบ ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าใน การประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นชาย และ ผู้ย้ายถิ่นหญิง.....	44
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่น, วัยผู้ใหญ่ และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย.....	45
ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่ในเรื่องของ ความพอใจจน โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีวัยแตกต่างกัน 3 กลุ่ม.....	46
ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบ ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าใน การประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นเร่ร่อน และ ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน.....	47

ตารางที่ 13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่น ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน 3 กลุ่ม.....	49
ตารางที่ 14	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ในเรื่องของ ความพอใจใน โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่น ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน 3 กลุ่ม.....	50
ตารางที่ 15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่น ที่มีอาชีพต่างกัน 4 กลุ่ม.....	52
ตารางที่ 16	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ในเรื่องของ ความพอใจ ในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีอาชีพ ต่างกัน 4 กลุ่ม.....	53
ตารางที่ 17	ผลการเปรียบเทียบ ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบ อาชีพของผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมือง และ ผู้ย้ายถิ่นจากเขตชนบท....	55
ตารางที่ 18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าใน การประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบ แตกต่างกัน 3 กลุ่ม.....	56
ตารางที่ 19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าใน การประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาที่อยู่ กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน 3 กลุ่ม.....	58
ตารางที่ 20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่น ที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่น ต่างกัน 3 กลุ่ม.....	59
ตารางที่ 21	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ในเรื่องของ ความพอใจใน โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้ง ของการย้ายถิ่นแตกต่างกัน 3 กลุ่ม.....	60

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ม
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการค้นคว้าและศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากร.....	30
การสุ่มตัวอย่าง.....	30
ลักษณะของตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

	หน้า
บทที่ 4 อภิปรายและสรุป	61
สรุปผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะทางด้านนโยบายและการวางแผน.....	65
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยอนาคต.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การย้ายถิ่นภายในประเทศไทยในปัจจุบัน มีลักษณะที่เห็นได้เด่นชัดก็คือ มีการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมือง และเนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุด และเป็นเมืองที่มีลักษณะของความเป็นเมืองที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศ อัตราการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่กรุงเทพมหานครมีอัตราที่สูงมาก เมื่อเทียบกับการย้ายถิ่นในลักษณะอื่นๆ เช่น การย้ายถิ่นระหว่างภาคหรือการย้ายถิ่นภายในภาคเดียวกัน เป็นต้น การย้ายถิ่นเข้ามาในกรุงเทพมหานคร ของประชากรในเขตชนบทในขณะนี้พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงด้านจำนวนของผู้ย้ายถิ่นที่ทวีจำนวนมากขึ้นทุกปี ด้านโครงสร้างทางอายุและเพศของผู้ย้ายถิ่น มีการเปลี่ยนแปลง โดยจำนวนผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีอายุน้อย และเป็นผู้ย้ายถิ่นหญิงมากกว่าในอดีต ทั้งนี้เป็นผลที่ได้จากการสำรวจการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2526 (กองจัดหางาน กรมแรงงาน 2523 : 3)

เมื่อพิจารณาตามภูมิสำเนาของผู้ย้ายถิ่นพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของผู้ย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานครในด้านนี้ด้วยจากการสำรวจผู้ย้ายถิ่นจากภาคต่างๆ เข้าสู่กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา พบว่าในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2517-2519 นั้นประชากรจากภาคกลางย้ายเข้าสู่กรุงเทพมหานครมากที่สุด โดยมีประชากรจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือย้ายมากเป็นลำดับสอง แต่ผลการสำรวจในลักษณะเดียวกัน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2520, 2521 และ 2524 เป็นต้นมา พบว่าประชากรจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือย้ายเข้าสู่กรุงเทพมหานครมากขึ้นเป็นลำดับหนึ่ง

การย้ายถิ่นจากชนบท เข้าสู่เมืองมีสาเหตุจากความยากจน การไม่มีงานทำ
 ในพื้นที่ต้นทาง การผลิตไม่เพียงพอกับการบริโภค การที่ภูมิภาคและภูมิภาค
 ใต้อำนาจ ประกอบกับที่ดินมีคุณภาพต่ำ และการมีครอบครัวขนาดใหญ่ เมื่อมีจรรยา
 ลักษณะเฉพาะของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะพบว่า มีปัจจัยหลายปัจจัยที่เอื้ออำนวย
 ให้เกิดการย้ายถิ่น เข้าสู่กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะทางด้านภูมิ
 ประเทศและภูมิภาคในภาคนี้ มีความแห้งแล้ง ขาดแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น
 ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้ประชากรในภาคนี้เป็น
 กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดของประเทศคือ มีรายได้ของครัวเรือนโดยเฉลี่ยเท่ากับ
 6,067.50 บาท ในขณะที่รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในภาคกลางเท่ากับ
 13,500.33 บาท (ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ และบังยุตธ แฉล้มวงศ์ ม.ป.บ. : 7, 16)
 ลักษณะอีกประการหนึ่งของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็คือ การมีขนาด
 ครอบครัวใหญ่กว่าขนาดครอบครัวในภาคอื่น ๆ ทั้งนี้พบว่าประชากรในภาคนี้มีอัตรา
 การเจริญพันธุ์สูงกว่าอัตราการเจริญพันธุ์รวมยอด จากการศึกษารายปี.ศ. 2525 พบ
 ว่าสูงถึง 3.70 ในขณะที่อัตราเจริญพันธุ์รวมยอดเฉลี่ยของประเทศในปีเดียวกัน
 เท่ากับ 3.19 (สุชาติ ประสิทธิ์วีรสลิน 2525: 346-356) การมีภาวะเจริญพันธุ์
 ในระดับสูง ในขณะที่ที่ดินทำกินและทรัพยากรอื่น ๆ มีอย่างจำกัด ลักษณะดังที่กล่าว
 มาแล้วทั้งหมด ทำให้เกิดปัญหาความยากจนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ เป็น
 ปัจจัยผลักดันให้เกิดการย้ายถิ่น เข้าสู่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งที่มีงานให้ทำตาม
 และมีค่าแรงสูงกว่าชนบท (กรมแรงงาน 2526: 20 และ จีระ หงส์สตารมย์ 2526
 : 26)

ด้วยเหตุที่ประชากรจากชนบทหลั่งไหล เข้าสู่กรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก
 นี้ก่อให้เกิดปัญหาการขาดสัดส่วนของรูปแบบการขยายเมืองที่ดี ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิด
 ขึ้นได้แก่ ปัญหาการขาดความสามารถในการให้บริการจากหน่วยงานของรัฐบาล
 เช่น ปัญหาที่พักอาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดการศึกษาแก่บุตรของผู้ย้ายถิ่น

ขาดสถานที่เลี้ยงดูเด็กเล็ก และเด็กอ่อน การบริการเฉพาะ เรื่อง เช่น การบริการ
 หางานและการจัดหาอาชีพการงาน ปัญหาดังกล่าวรวมไปถึงการบริการที่ด้อย
 ในด้านคุณภาพ และการกระจายบริการให้ทั่วถึง อาจกล่าวได้ว่าผู้ย้ายถิ่นไม่สามารถ
 หางานที่ จะให้ ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือพวกเขาได้ และอยู่ในสภาพขาดที่พึ่ง

เนื่องจากสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการจัดการด้านบริการ เป็นประเด็นที่ไว้กล่าวมา
 แล้ว ในขณะที่จำนวนผู้ย้ายถิ่นก็ยังมีจำนวนสูงมากขึ้นไม่หยุดยั้ง ปัญหาต่อเนื่อง ที่เกิด
 ขึ้นและที่เห็นได้ชัด เจน คือปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต อันได้แก่
 ปัญหาความแออัด ปัญหาการขยายขนาด และจำนวนของชุมชนแออัดในเขตใจกลาง
 เมืองกรุง เทน ปัญหาการขาดสถานที่ให้การศึกษาอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดปัญหา
 เยาวชนถูกทอดทิ้ง เยาวชนนอกโรงเรียนที่มีถูกปล่อยปละละเลย ปัญหาสุขภาพ
 อนามัย ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ปัญหายาเสพติด
 ปัญหาอันธพาล และปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น นอกจากนี้ ปัญหานั้นเนื่องจากการ
 ทำงานของผู้ย้ายถิ่นยังพบว่า ประกอบด้วย ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบจาก
 นายจ้าง และสภาพการทำงานที่ไม่เหมาะสม และที่สำคัญที่สุดก็คือ ปัญหาทางด้าน
 สถานะจิตใจของผู้ย้ายถิ่นที่เป็นผลจากความบีบคั้นภายนอกดังที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด

ผู้ย้ายถิ่นโดยทั่วไป มักมีอายุน้อย มีการศึกษาต่ำ และมักขาดประสบการณ์
 การทำงาน ขาดทักษะในการทำงานเฉพาะอาชีพ ทำให้โอกาสที่จะเลือกอาชีพตาม
 ความถนัด ความชอบ และมีอำนาจในการต่อรองค่าตอบแทนที่ค่อนข้างจำกัด และ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอัตราการย้ายถิ่นเข้ามา
 ในกรุงเทพมหานครสูงที่สุดขณะนี้ มีลักษณะที่พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะดังกล่าวข้าง
 ต้นเกือบทั้งหมด จึงต้องประกอบอาชีพที่มีค่าจ้างตอบแทนต่ำ มีชั่วโมงการทำงานเกิน
 กำหนด และไม่ได้รับสวัสดิการ จากการสำรวจกลุ่มผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียง
 เหนือ พบว่าอาชีพที่ผู้ย้ายถิ่นประกอบอยู่ขณะนี้อยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาชีพ
 ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ผู้ปฏิบัติ
 การทางการค้า และพนักงานขายขนาดเล็ก (กรมแรงงาน 2526:28) ซึ่งเป็น
 อาชีพที่มีรายได้น้อย เป็นการใช้แรงงานที่ไร้ความชำนาญ (Unskilled labour)

ในขณะที่อาเซียนที่ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่ยึดเป็นอาชีพของตนขณะทำงานในกรุงเทพมหานครนี้ เป็นเป็นอาเซียนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เป็นอาเซียนที่ไม่ได้รับการยกย่องและยังเป็นอาเซียนที่มีค่าตอบแทนต่ำก็ตามที แต่ก็ปรากฏว่า ปริมาณการย้ายถิ่นของชาวชนบทจากภาคนี้ เข้ามาในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาความพอเหมาะโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ของผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เพื่อทราบลักษณะทางด้านจิตใจของผู้ย้ายถิ่นตามกลุ่มเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพที่ทำอยู่ในกรุงเทพมหานคร เขตที่อยู่อาศัยเดิม จำนวนคนที่อยู่จนความรับผิดชอบ ระยะเวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และจำนวนครั้งของการย้ายถิ่น จะเป็นการเพิ่มเติมข้อมูล ในการศึกษาเรื่องการย้ายถิ่นในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดบริการ และจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับปรุงส่งเสริมให้การย้ายถิ่นเป็นไปอย่างมีระบบ ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของความพอเหมาะโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประเภทอาชีพ เขตที่อยู่อาศัยเดิม (เมืองชนบท) จำนวนคนที่อยู่จนความรับผิดชอบ ช่วงระยะเวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และจำนวนครั้งของการย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบระดับของความพอเหมาะโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการ-

ศึกษา ประเภทอาชีพ เขตที่อยู่อาศัยเดิม (เมือง ชนบท) จำนวนคนที่อยู่ในความ
รับผิดชอบ ช่วงระยะเวลาที่อยู่จนกรุงเทพมหานคร และจำนวนครั้งของการย้ายถิ่น
เข้ากรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ย้ายถิ่นชายจะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นหญิง (เนื่องจากเงินสังคมชาย เพศชายได้รับบทบาทจัด เป็นหัวหน้า
ครอบครัว จึงทำให้เพศชายมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้อาชีพของตนมีความก้าวหน้ามาก
กว่าอาชีพของเพศหญิง จึงส่งผลทำให้ผู้ย้ายถิ่นชายมีแนวโน้มที่จะ เปลี่ยนงานมากกว่า
ผู้ย้ายถิ่นหญิง)
2. ผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุน้อยน่าจะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบ
อาชีพสูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุมาก (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นต้องการ เข้ามาจนกรุงเทพมหานคร เมื่อแสวงหาความก้าวหน้าของตนเอง เมื่อมีโอกาสที่จะ เปลี่ยนงานที่ดีขึ้น มี
โอกาสก้าวหน้ามากขึ้นก็จะกระทำโดยไม่มีลังเล จึงทำให้ผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นได้งานที่มี
โอกาสก้าวหน้าจนอาชีพสูง นอกจากนี้จากการศึกษานักวิจัยจากมหาวิทยาลัย
เพ็นซิลวาเนีย มิชิซัตตา เบลล์และสถาบันเทคโนโลยีของแมสซาชูเซต (M. I. T) พบว่า
คนที่อายุน้อยพยายามหางานที่ดีกว่าเดิม เท่าที่โอกาสจะอำนวย จึงทำให้มีความ
พอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุมาก)
3. ผู้ย้ายถิ่นโสดจะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน (เนื่องจากในปัจจุบัน มีงานจำนวนมากที่ต้องการคนงานโสด
ทำให้อาชีพโสดมีโอกาสเลือกงานที่มีโอกาสก้าวหน้าดีกว่า จึงส่งผลให้มีความพอใจใน
โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้ว)

4. ผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูง มีโอกาสในการเลือกงานดีกว่า และมีความคิดที่ดีกว่าจึงทำให้มีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า)

5. ผู้ย้ายถิ่นที่มีประเภทอาชีพแตกต่างกัน จะมีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีสภาพแวดล้อมในการทำงาน และลักษณะของงานแตกต่างกัน จึงย่อมเกิดความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกันด้วย)

6. ผู้ย้ายถิ่นจาก เขต เมืองจะมีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นจาก เขต เมืองย้ายมาจากแหล่งที่มีสภาพใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร จึงไม่ต้องใช้เวลาในการปรับตัว และการที่ประชาชนต่างจังหวัดที่อาศัยอยู่ใน เขต เมืองย้าย เข้ามาในกรุงเทพมหานครนั้นก็แสดงว่าจะต้องมีความต้องการงานที่มากกว่าและมีโอกาสก้าวหน้ามากกว่างานเดิม เมื่อย้ายถิ่นเข้ามาทำงานจึง เกิดความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่า ผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท)

7. ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบน้อยจะมีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบมาก (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนอยู่ในความรับผิดชอบมาก ต้องทำงานเพื่อความอยู่รอดของครอบครัว ทำให้ไม่เกิดความคิดที่จะ เปลี่ยนงาน จนขณะที่ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบน้อย ไม่ต้องวิตกกังวลกับความรับผิดชอบต่อครอบครัวมากนัก มีโอกาสที่จะแสวงหางานที่มีโอกาสก้าวหน้าดีกว่าเดิมจึงอาจมีผลทำให้เกิดความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบมาก)

8. ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพมหานครนานจะมีความ
 นอจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลา
 (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นที่มีระยะเวลาอยู่กรุงเทพมหานครนาน มีโอกาสที่จะรู้คู่ทาง
 การทำมาหากินได้ดีกว่า เพราะมีประสบการณ์และความคุ้นเคย จึงสามารถเลือก
 อาชีพที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง จึงทำให้มีความนอจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบ
 อาชีพสูงกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีระยะเวลาอยู่กรุงเทพมหานครน้อยและจากงานวิจัยของ
 Weinberg (Weinberg, 1961) พบว่าความนอจจนอาชีพจะมีผลเนื่องจาก
 ระยะเวลาที่มาประกอบอาชีพภายหลังการย้ายถิ่น)

9. ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานครมากครั้ง
 จะมีความนอจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้ง
 ของการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานครน้อยครั้ง (เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นที่ย้ายเข้ามา
 กรุงเทพมหานครมากกว่า 1 ครั้ง ได้รับรู้คู่ทางทำมาหากิน ได้รับประสบการณ์มาก
 กว่าและหาโอกาสเปลี่ยนงานที่มีโอกาสก้าวหน้าดีขึ้น จึงทำให้มีความนอจจนโอกาส
 ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่าผู้ย้ายถิ่นครั้งแรก)

ขอบเขตของการค้นคว้าและศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นผู้ย้ายถิ่นที่ขณะทำการวิจัยประกอบ
 อาชีพที่จัดอยู่ใน 4 กลุ่มอาชีพด้วยกันคือ ผู้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการค้า ข้างหรือผู้ปฏิบัติ
 งานในกระบวนการผลิตและกรรมกร พนักงานขายยานพาหนะ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยว
 กับด้านบริการที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการศึกษารั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มประชากรด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling และ Accidental Sampling ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 คน

3. ตัวแปรที่ใช้งานการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศ แบ่งเป็น

1.1 ผู้ชาย

1.2 ผู้หญิง

2. อายุ แบ่งเป็น

2.1 อายุ 11-21 ปี (อยู่ในวัยรุ่นตอนต้น-ตอนปลาย)

2.2 อายุ 22-39 ปี (อยู่ในวัยผู้ใหญ่)

2.3 อายุ 40 ปีขึ้นไป (อยู่ในวัยผู้ใหญ่อ่อนปลาย)

หมายเหตุ แบ่งตามลักษณะทางสังคมของจิตวิทยาพัฒนาการที่มีผลต่อการปรับตัวต่อปัญหาต่างๆ ทางการเมืองการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ

3. สถานภาพสมรส แบ่งเป็น

3.1 โสด

3.2 แต่งงาน และ เคยแต่งงานมาแล้ว

4. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

4.1 ไม่จบ ป.4

4.2 จบ ป.4

4.3 สูงกว่า ป.4

5. ประเภทอาชีพ แบ่งเป็น

5.1 ผู้ปฏิบัติอาชีพเกี่ยวกับการค้า

5.2 พนักงานขายยานพาหนะ และคนงานที่เกี่ยวข้อง

5.3 ช่างหรือ ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และการรวม

5.4 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านบริการ

6. เขตที่อยู่อาศัยเดิม แบ่งเป็น

6.1 ผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมือง

6.2 ผู้ย้ายถิ่นจากเขตชนบท

7. จำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบจนปัจจุบัน

7.1 ตัวคนเดียว

7.2 1-5 คน

7.3 มากกว่า 5 คนขึ้นไป

8. ระยะเวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น

8.1 ผู้ย้ายถิ่นที่อยู่ในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 1 ปี

8.2 ผู้ย้ายถิ่นที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร 1-3 ปี

8.3 ผู้ย้ายถิ่นที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่า 3 ปี

9. จำนวนครั้งของการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น

9.1 ครั้งแรก

9.2 2-5 ครั้ง

9.3 มากกว่า 5 ครั้ง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้ย้ายถิ่น หมายถึง บุคคลที่เปลี่ยนสถานที่อยู่ ที่ทำกิน อาชีพ ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพหมายถึง ความรู้สึกต่ออาชีพที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบันว่ามีความพอใจในสิ่งเหล่านี้ เช่น ความพอใจในงาน ลักษณะงาน ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน รายได้ในปัจจุบัน บุคลิกแวดล้อม สุขภาพกาย สุขภาพจิต หัวหน้างาน/นายจ้าง/ลูกจ้าง โอกาสก้าวหน้าทางการศึกษา ความเป็นอยู่จนครอบครัว โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพและสภาพการทำงาน

ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้าหมายถึงผู้ประกอบอาชีพค้าขายอาหารและเครื่องดื่ม ที่อยู่บริเวณโรงงานอุตสาหกรรมและบริเวณสถานที่สาธารณะ เช่น ร้านขายข้าวแกง แม่ค้าขายเร่ เป็นต้น

ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร หมายถึง พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ช่างบุบโลหะ ช่างซ่อมรถ กรรมกรแบกข้าว กรรมกรก่อสร้าง

ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการหมายถึงผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานบริการในร้านอาหารและคนรับใช้

ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานขายยานพาหนะหมายถึงผู้ที่ประกอบอาชีพขายรถ 4 ล้อรับจ้าง และ 3 ล้อเล็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำจัตทราบว่าคุณย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานครที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพเท่าไร และมีความแตกต่างกันตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประเภทอาชีพ เขตที่อยู่อาศัยเดิม จำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ช่วงระยะเวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความพร้อมทางด้านอาชีพและจิตจรรยาบรรณที่ย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานครได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ และมีโอกาสก้าวหน้า เพื่อเป็นการลดปัญหาเรื้อรังกับสังคม

3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว ทางด้านโอกาสก้าวหน้า สวัสดิการและค่าตอบแทน เพื่อป้องกันการถูกเอาเปรียบ จากผู้จ้างแรงงานดังกล่าว

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่น

ทฤษฎีการย้ายถิ่น

ทฤษฎีการย้ายถิ่นของราเวนสไตน์มีปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้เกิดปัจจัยผลักดัน (push factors) ยื่นถิ่นต้นทาง และปัจจัยดึงดูด (pull factors) ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าการย้ายถิ่น เป็นไปเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นการย้ายถิ่นออกจากพื้นที่ที่มีความยากจน ไปสู่พื้นที่ที่ให้ออกโอกาสแก่ชีวิตมากขึ้น

ทฤษฎีการย้ายถิ่นในสังคมทวิลักษณ์ (Dual Societies) เป็นทฤษฎีที่โดยคูวิส (Lewis) ในปี ค.ศ. 1954 และต่อมาในปี ค.ศ. 1961 เรนีสและเฟย์ (Ranis & Fei) ก็ได้พัฒนาเพิ่มเติมขึ้นอีก (Todaro, 1976 : 21 ; Todaro, 1977 : 215 and Tongudai, 1982 : 26-29) จึงมักเรียกกันว่า "The Lewis-Fei-Ranis model" (L-F-R model) แนวคิดของทฤษฎีนี้กล่าวถึงเรื่องแรงงานคั่นเกิน (Surplus labour) และเป็นที่ยอมรับกันมากในช่วงปลายทศวรรษ 1950 และทศวรรษ 1960 แนวคิด ของ

ทฤษฎีนี้มีใจความว่า เศรษฐกิจของประเทศด้อยพัฒนาประกอบด้วย 2 สาขา คือ สาขาเกษตรกรรมยังชีพ (Agricultural Subsistence Sector) ซึ่งจะมีผลิตภาพต่ำมากจนบางครั้งถึงระดับที่เรียกว่า "Zero marginal productivity" ขณะที่เดียวกันก็จะมีแรงงานคั่งเกินเกิดขึ้น สาขาที่สองคือสาขาอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งมีผลิตภาพสูง (High productivity modern urban industrial sector) ภาคนี้อาจจะรับเอาแรงงานคั่งเกินจากชนบทให้เข้ามาทำงานในเมือง โดยจะขยายการผลิตออกไปเรื่อย ๆ มีอัตราการสะสมทุนสูง เพราะเมื่อหักค่าจ้างแรงงานออกแล้วจะยังคงเหลือกำไรเป็นอันมาก ผู้ประกอบการในสาขานี้จะนำกำไรนั้นไปลงทุนต่อทำให้สามารถจ้างแรงงานจากชนบทได้มากขึ้นไปอีก ค่าจ้างในภาคอุตสาหกรรมจะสูงกว่าค่าจ้างในภาคเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 30 จนอัตราที่แท้จริง ซึ่งเป็นปริมาณที่สามารถจูงจูงให้เกิดการย้ายจากชนบทมาทำงานในเมืองได้ และค่าจ้างที่แท้จริงนั้นจะคงที่อยู่จนอัตรานี้ตลอดไป จนกระทั่งไม่มีแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง การพัฒนาประเทศในแนวคิดนี้จึงขึ้นอยู่กับอัตราเร่งของการลงทุนและการย้ายถิ่นของแรงงานในภาคเกษตรกรรมเข้ามาในเมือง เชื่อว่าการย้ายถิ่นจะไม่มีสิ้นสุดหากอัตราเงินชนบทยังสูง การย้ายออกของแรงงานทำให้อัตราเงินชนบทซึ่งค้างคั่งอยู่นั้นหันไปจับเครื่องจักรจนการผลิตมากขึ้น ต่อมาอัตราอัตราเงินชนบทจะลดลงทำให้การว่างงานแอบแฝง (Disguised unemployment) ในชนบทลดลงไปด้วย ผลิตภาพและค่าแรงในชนบทจะสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ กับภาคอุตสาหกรรมซึ่งเรียกว่าจุด "Commercialisation point" แรงงานทั้ง 2 ภาคต่างก็หาได้ยากขึ้น แรงงานคั่งเกินจะหมดไปขณะที่ภาคเกษตรกรรมเจริญขึ้น (Todaro, 1977 : 215-217 ; Gaude, 1976 : 5-11 และ Tongudai, 1982 : 26-29) ทฤษฎีดังกล่าวนี้คือนิวเน็ตส์ (Kuznets) ที่ได้นำมากล่าวอีกในปี ค.ศ. 1968 โดยให้ชื่อว่า "The Industrialized nation model" ซึ่งมีสาระคล้ายคลึงกับแนวคิดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือเชื่อว่าประเทศจะพัฒนาอุตสาหกรรมได้ก็ด้วยอาศัยการย้ายถิ่นของแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง (Simmons, 1982:165-166)

ทฤษฎีแรงงานล้นเกิน (The labour surplus model)

ทฤษฎีนี้นำเสนอโดยมาร์ติน กอดเฟรย์ (Martin Godfrey) ในปี ค.ศ. 1979 โดยได้เสนอว่าประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีอัตราการเกิดสูง อัตราตายต่ำ มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ที่ต่ำ ทำให้ทำการเกษตรสูง พื้นที่ทำการเกษตรขนาดใหญ่จะจับเครื่องจักรช่วยในการผลิตอุตสาหกรรมซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเมืองนั้นจะจับเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จนการผลิตทำให้รับแรงงานมาทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้น้อย ในขณะที่จะมีแรงงานล้นเกินซึ่งทำงานต่ำระดับและมีผลิตภาพต่ำ ภาวะเช่นนี้ทำให้แรงงานย้ายถิ่นเข้าเมืองมาก แต่ก็ย้ายไปทำงานที่มีผลิตภาพต่ำโดยเฉพาะงานประเภทก่อสร้างและงานในภาคที่ไม่เป็นทางการ อย่างไรก็ตามแม้ผู้ย้ายถิ่นจะได้อาชีพใหม่มากขึ้น แต่ก็ยังเป็นค่าจ้างที่ต่ำกว่าค่าจ้างในภาคเกษตรยังชีพที่ต่ำอยู่เดิม การย้ายถิ่นจนกรณีนี้ถือว่าเป็นมาตรการเพื่อความอยู่รอดที่จะทำให้เกิดมีรายได้ที่คงที่จำนวนหนึ่ง ซึ่งหากไม่ย้ายถิ่นก็จะไม่ได้รายได้ เช่นนี้ การย้ายลักษณะนี้มักจะเป็นการย้ายแบบชั่วคราว * ซึ่งผู้ย้ายจะมีการติดต่อกับถิ่นเดิมอยู่เสมอ การย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองลักษณะนี้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเงินชนบทน้อยมาก ผู้ย้ายมีอำนาจต่อรองน้อยรวมทั้งผลการย้ายต่อผลิตภาพของส่วนรวมมีน้อยด้วยสมาชิกครัวเรือน ที่อยู่เบื้องหลังจะขาดความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อยังชีพมากขึ้น ขณะเดียวกันความมั่นคงปลอดภัยก็น้อยลง ผู้ที่ได้รับผลดีในชนบทจากการย้ายถิ่นของแรงงานก็คือ เกษตรกรรายใหญ่ซึ่งจะมีอำนาจต่อรองสูงขึ้น (ESCAP. 1982 : 166-167)

สาระของทฤษฎีนี้ เป็นความพยายามทำความเข้าใจการย้ายถิ่นเงินสังคมด้วยพัฒนาและขยายทฤษฎีการย้ายถิ่นเงินสังคมทวิลักษณะให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์เงินประเทศ-โดยพัฒนามากขึ้นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นเงินทฤษฎีนี้คือ การมีแรงงานล้นเกิน ความยากไร้และไม่มีงานทำในชนบท

ทฤษฎีความคาดหวังรายรายได้ (An expected income model of rural - urban migration)

แฮริสและทราโด (Harris & Torado, 1969) เสนอว่าการตัดสินใจย้ายถิ่นนั้น จะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างรายได้เงินเมืองและชนบท และถูกกำหนดโดยโอกาสที่จะได้งานทำในเมือง รายได้ของผู้ย้ายถิ่นจะถูกคาดว่าจะสูงขึ้นไปตามระยะเวลาที่ผู้ย้ายถิ่นอยู่ในเมือง ทฤษฎีดังกล่าวนี้เป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมาจากรายการเปรียบเทียบการย้ายถิ่นจนกระทั่งประเทศที่สามหรือประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งสรุปว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นคือการที่รายได้เงินชนบทตกต่ำ ความคาดหวังรายรายได้ที่สูงขึ้นจากการได้งานทำในเมืองและความแตกต่างรายไ้ระหว่างเมืองกับชนบท

ประเภทอาชีพและเพศของผู้ย้ายถิ่น

ผู้ย้ายถิ่นที่เข้าหางานทำในเมืองนั้น ผู้ย้ายถิ่นชายส่วนใหญ่มักจะเข้าขอเป็นกรรมกรรับจ้างก่อสร้าง งานเวรขายของต่างๆ ส่วนผู้ย้ายถิ่นหญิงมักขอหางานประเภทบริการ ส่วนหญิงจะทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้าน งานที่ผู้ย้ายถิ่นทั้งชายและหญิงทำนี้มักเป็นงานรายได้ต่ำต้องรับจ้างมาก มีอัตราการออกจากงานสูง มีรายได้น้อยนอนจนแต่ละวัน บุคคลเหล่านี้มักไม่เลือกงานโดยจะยินยอมทำงานจนเกือบทุกลักษณะแม้แต่ทำงานแสดงกายกรรม ก็พบว่าผู้ประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่มักจะมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พจน์ สะเพียรชัย 2526:71-72) โดยสรุปแล้วเป็นการเข้ามาทำงานจนระบุว่าจ้างแรงงานภาคใหม่เป็นทางการนั้นเอง มีส่วนน้อยมากที่เข้าไปทำงานภาคอุตสาหกรรม (อภิชาติ จำรัสถาวรรัตน์ 2522:5; นิพนธ์ นั้ววงศ์กร 2526:54 และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2524:21) ผู้ย้ายถิ่นมักต้องเปลี่ยนงานบ่อยๆ เพราะความไม่มั่นคงของงานที่ทำ

กุสุมา โทเคยะโยอิน (กุสุมา โทเคยะโยอิน 2526:54,56,57,84) ทำการศึกษาเรื่องแบบแผนการเข้าสู่อาชีพและความพึงพอใจงานอาชีพ ของสตรีที่ ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีอาชีพคนรับ ดนงงานก่อสร้าง ดนงงานโรงงาน และแม่ค้าขายเร่ พบว่า แม่ค้าขายเร่มีความพึงพอใจงานการทำงาน มากที่สุด รองลงไปได้แก่ อาชีพคนรับ ดนงงานก่อสร้าง และดนงงานโรงงานตามลำดับ ผู้ย้ายถิ่นสตรีที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพสูงสุดคือ ดนงงานโรงงาน รองลงมาคือคนรับ และดนงงานก่อสร้าง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ย้ายถิ่นสตรีที่ประกอบอาชีพแม่ค้าขายเร่ มีทัศนคติที่ว่า อาชีพของตนมีโอกาสก้าวหน้า รองลงมาได้แก่ ดนงงานก่อสร้าง ดนงงานโรงงาน และคนรับตามลำดับ

อายุ

การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะอายุของผู้ย้ายถิ่นของ The Population Information Program (The Population Information Program 1983:2561 กล่าวไว้ว่าส่วนใหญ่แล้วผู้ย้ายถิ่นจะอยู่ในวัยหนุ่มสาว สาเหตุที่มีผู้ย้ายถิ่นเป็นคนหนุ่มสาว จำนวนมาก เพราะคนหนุ่มสาวมีความคาดหวังเงินรายได้ในเมืองสูงกว่าคนวัยอื่น ปรียบตัวได้ง่ายกว่า มีช่วงเวลาดำรงงานได้งานและยังไม่มีภาระผูกพันมากเกินไป (Fendley et.al, 1979:10; Lopez & Nerney, 1975:5; Pryor, 1979: 98-112 และ Rogers and Castro, 1981:125-132) จากการศึกษาของ Lightfoot, Fuller and Kamnuansilpa ในปี ค.ศ. 1979 โดยศึกษาหมู่บ้าน ใน ตำบลอาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สัมภาษณ์ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-39 ปี ได้ ตัวอย่างทั้งสิ้น 356 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยส่งเงินกลับบ้านให้ ครอบครัวมากกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุมากกว่า (Lightfoot et.al, 1983:39) ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยของ อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ ในปี 1985 ซึ่งศึกษาจาก หมู่บ้าน 50 แห่ง ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุมากนิยม ส่งเงินกลับบ้านมากกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุน้อย

ระดับการศึกษา

จากการสำรวจของกรมแรงงาน พบว่าผู้ย้ายถิ่นจากภาคต่างๆมีความแตกต่างกันในระดับการศึกษาที่ได้รับ และยังพบว่าผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ จากการศึกษานพบว่า ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 71.90 มีระดับการศึกษา ป.1-ป.4 และร้อยละ 9.60 จบชั้น ป.3-ป.7 ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาชั้นใหม่เพียงร้อยละ 1.50 เท่านั้น (กองการจัดหางาน กรมแรงงาน 2523 : 4) การสำรวจของกรมแรงงานในปี พ.ศ. 2526 ก็ได้ผลที่ใกล้เคียงกัน (กองการจัดหางาน กรมแรงงาน 2526 : 17) งานทำนองเดียวกันการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ผู้ย้ายถิ่นจากภาคนี้ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นโดยแยกเป็นชายร้อยละ 67.70 และหญิงร้อยละ 81.60 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2524 : 24) การที่ผู้ย้ายถิ่นมีระดับการศึกษาต่ำจึงทำให้ไม่มีความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการประกอบอาชีพอื่นๆ มากนัก ต้องเป็นแรงงานไร้ฝีมือ โอกาสในการเลื่อนฐานะทางสังคมภายหลังการย้ายถิ่นจึงเป็นไปได้ยาก หรือมีฉะนั้นก็อาจเป็นเพียงการเลื่อนฐานะทางแนวนอน (Horizontal mobility) ซึ่งไม่ทำให้ฐานะทางสังคมสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดแต่อย่างใด (Lipset et.al, 1966 : 28)

หากพิจารณาปรากฏการณ์การย้ายถิ่นของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะพบว่ามึปริมาณการย้ายถิ่นเป็นจำนวนมาก อัตราการย้ายถิ่นที่เพิ่มขึ้นนั้นสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการย้ายถิ่นของประชากรในภาคนี้เอง (ติดเป็นร้อยละ 86) เป็นผลมาจากการเพิ่มประชากรจนชนบทใหม่มากขึ้น การย้ายถิ่นในภาคนี้ส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นตามฤดูกาล เป็นการหนีหรือบรรเทาความแร้นแค้นจนชนบทไปสู่เมืองหรือแหล่งเกษตรก้าวหน้าจนช่วงระยะหนึ่งจนปีหนึ่งๆ ปัจจุบันที่สำคัญที่ต่ำให้ย้ายจึงได้แก่ปัจจัยผลักดันจนแหล่งต้นตานั้นเอง โดยทฤษฎี

การย้ายถิ่นในลักษณะดังกล่าวนี้ ผู้ย้ายถิ่นมักประกอบอาชีพเป็นกรรมกร
ทำงานบริการต่าง ๆ ซึ่งมีสถานะต่ำกว่าชาวเมืองมากอันถือว่าการย้ายถิ่นที่มี
การเลือกสรรเงินเชิงลบเมื่อคิดโดยมาตรฐานปลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ย้าย
ถิ่นในลักษณะนี้ที่ย้ายไปชนบท จะยังมีลักษณะเงินเชิงลบมากกว่าผู้ที่ย้ายเข้าชุมชนเมือง
(อภิชาติ จำรัสถศธีรงค์ 2521 : 398-400 และ Findley et.al, 1979:
5-17)

คำตอบแทน

ชลชาติมย์ บุณณะบุตร (ชลชาติมย์ บุณณะบุตร 2524:73) ศึกษาเรื่องชีวิตใน
ครอบครัวชนชั้นสูงเสื่อมโทรม ศึกษาเฉพาะครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์เงิน
เสื่อมโทรมตลอดเตย พบว่าหัวหน้าครอบครัวร้อยละ 48 มีความพอใจต่องานซึ่งได้
แก่ อาชีพค้าขาย ปลูก ไร่จ้างซักรีดเสื้อผ้า ไร่จ้างเลี้ยงเด็ก ฯลฯ ซึ่งเป็นงานที่
ไม่ต้องออกแรงมาก ส่วนอีกร้อยละ 36 ไม่พอใจต่องาน เพราะรายได้ต่ำ งานไม่
มั่นคง เหนื่อยยาก เป็นงานหนักและเสี่ยงอันตราย หัวหน้าครอบครัวร้อยละ 58 ไม่
มีความติดที่จะเปลี่ยนงาน เนื่องจากพอใจในงาน ทัศนงานที่ทำอยู่แล้ว และไม่รู้
ว่าจะ เปลี่ยนไปทำงานอะไร ส่วนอีกร้อยละ 32 มีความติดที่จะเปลี่ยนงานเพราะ
งานที่ทำเป็นงานหนัก มีรายได้น้อยและเป็นงานที่ไม่มั่นคง

ประติษฐ์ ชาสมบัติ (ประติษฐ์ ชาสมบัติ 2517:81,84) ศึกษาเรื่อง
การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองและประโยชน์ที่มีต่ออุตสาหกรรม พบว่า
คนงานในเขตนครหลวงร้อยละ 78.15 และคนงานนอกเขตนครหลวงร้อยละ
81.71 มีความพอใจงานที่กำลังกระทำอยู่ แม้ว่าค่าจ้างจ่ายของคนงานในเมือง
จะสูงกว่าค่าจ้างจ่ายของคนงานในชนบทก็ตาม แต่คนอพยพส่วนใหญ่ร้อยละ 75.58
ในเขตนครหลวงและร้อยละ 74.55 นอกเขตนครหลวงมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่า
เมื่อก่อนอพยพ ทั้งนี้เนื่องจากมีรายได้สูงกว่าเดิมและมีสวัสดิการที่ดี

ภาณี แส่นเจริญ (ภาณี แส่นเจริญ 2527:51) ศึกษาเรื่อง การปรับตัวของผู้ย้ายถิ่นสตรีในกรุงเทพมหานคร จากการถามความเห็นใจแต่ละหัวข้อคำถามพบว่าผู้ย้ายถิ่นร้อยละ 92.8 มีความเห็นว่า การทำงานในกรุงเทพมหานครมีโอกาที่จะร่ำรวย ร้อยละ 91.6 มีความเห็นว่าตนเองมีความพอใจจนสภาพการทำงานและผู้ย้ายถิ่นร้อยละ 39.4 มีความเห็นว่าการมาทำงานในกรุงเทพมหานคร มีความสะดวกสบายและมีโอกาสทำมาหากิน

ผลจากการย้ายถิ่นของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลจากการวิจัยของอภิชาติ จำรัสถธีรงค์และคณะ พบว่า ผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ ทั้งชายและหญิงมีรายได้ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เงินถิ่นเดิม ส่วนใหญ่พอใจจนชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมที่ทำงานใหม่ (อภิชาติ จำรัสถธีรงค์ 2522:ตาราง 8) และจากการวิจัยของ Lightfoot (Lightfoot 1983:36) พบว่าผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อดใจที่คำตอบเกี่ยวกับข้อดีของการอยู่ในเมืองคือ การมีรายได้เพิ่มขึ้น การได้รับประสบการณ์และความรู้ ข้อเสียของการอยู่ในเมือง คือค่าครองชีพสูง รายได้ไม่พอใช้และอยู่จนสังคมที่ขาดการช่วยเหลือกัน อย่างไรก็ตามก็ตีผู้ย้ายถิ่นคิดว่า การย้ายถิ่นเข้าเมืองมีผลดีมากกว่าผลเสีย แต่เมื่อพิจารณาจนเชิง เศรษฐกิจของสังคมโดยรวมนั้น อาจพิจารณาได้ว่าการมีผู้ย้ายถิ่นเข้าขบเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานครมาก ๆ จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ ในกรุงเทพฯ แรงของการได้ประโยชน์จากการกระจุกตัว (Agglomeration economies) การสามารถเลือกจ้างแรงงานและมีแหล่งผลิตสินค้าราคาถูกก่อให้เกิดการขยายเขตเมืองอย่างรวดเร็วของกรุงเทพฯ รวมทั้งผู้ย้ายถิ่น จะมีส่วนเป็นผู้สร้างระบบเศรษฐกิจภาคใหม่เป็นทางการที่รองรับระบบเศรษฐกิจระบบใหญ่ของเมืองไว้ (นิพนธ์ นัวงค์กร 2526 : 28 ; สุริชัย หวันแก้ว 2527 : 46 ; โสภณ นวโชคชัย 2528: 11-12 และ ESCAP 1985 : 4)

ผลจนทางบวกอื่นเนื่องมาจากการย้ายถิ่นดังกล่าวมานั้นจะต้องพิจารณาต่อ
 ไข่ว่า โดยแท้จริงแล้วนั้นเป็นผลทางบวกจริง ๆ หรือไม่ การที่ผู้ย้ายถิ่นประสบความ
 สำเร็จจนเชิงเศรษฐกิจ สังคม เมื่อเปรียบเทียบกับการไม่ย้ายถิ่นนั้นแท้จริงแล้วเป็น
 ความสำเร็จที่คาดหวังงั้นเกิดขึ้นเช่นนี้ต่อไปได้หรือไม่ สมควรหรือไม่ที่จะปล่อย
 หรือส่งเสริมให้กลไกด้านการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมือง เป็นปัจจัยสำคัญในการ
 พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมตั้งถิ่นชนบทและเมืองต่อไป การตอบคำถามนี้ส่วนหนึ่งจะ
 ต้องเกิดจากการพิจารณาผลทางลบจากการย้ายถิ่นนั่นเอง

จนประการแรก หากพิจารณาแหล่งต้นทางที่มีผู้ย้ายถิ่นออกจะไปพบว่ามี ผู้
 ย้ายถิ่นส่วนหนึ่งที่ออกไปนั้นแม้ว่าจะมีลักษณะต่าง ๆ เปรียบเทียบกับบุคคลที่อยู่จน
 แหล่งปลายทางไม่ได้ แต่ก็มักเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะต่าง ๆ จนแ่งทุนมนุษย์ดีกว่าผู้
 ไม่ย้ายถิ่นต้นทางด้วยกันเสมอตั้งที่มีมีการเรียกบุคคลเหล่านี้ว่าเป็น "Cream
 of the crop" จนเอกสารด้านการย้ายถิ่นโดยทั่วไป การที่บุคคลเหล่านี้ย้าย
 ออกไปจึงทำให้ชนบทขาดผู้นำในการพัฒนาที่สำคัญทำให้มีผลเสียต่อการพัฒนาท้องถิ่น
 (เผื่องร อีระสวัสดิ์ 2521 : 424-425 ; Fuller et.al, 1983 : 202-203
 ; Oberai, 1980 : 8-9 และ Simmons et.al, 1977 : 11) การย้ายถิ่น
 เข้าสู่เขตภาคกลางของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ทำให้เกิดผล
 เสียต่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยส่วนรวม เพราะเป็นการดึงดูดตั้งทุนทางกายภาพ
 และทุนมนุษย์จากชนบทที่ล้าหลังไปสู่มืองที่เจริญแล้ว ดังที่มายดาล (Myrdal)
 เรียกปรากฏการณ์เช่นนี้ว่า "backwash effect" (citing Fuller et.al
 1983 : 25-26) ซึ่งนอกจากจะเกิดขึ้นจนประเทศไทยแล้วยังพบว่าได้เกิดขึ้นกับ
 ประเทศอื่น ๆ ที่มีแบบแผนการย้ายถิ่นเช่นเดียวกับไทยด้วย (Fu-Chen lo et.al
 แปลโดย มารตรี ยกแต่ง 2521 : 12-13 และ Population Information
 Program, 1983 : 260)

โรเบอรัวราย. (Oberai) ได้ชี้ให้เห็นว่านอกจากชนบทจะสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพไปด้วยการย้ายถิ่นแล้ว การย้ายถิ่นของบุคคลเหล่านี้ก็ยังมีส่วนทำให้อำเภอ เชียงเบนทรัพยากรที่จะลงทุนในชนบทในสุโขทัยเมืองอีกด้วย (Oberai, 1980 : 7 และ Oberai & Singh, 1983 : Preface)

ในการพิจารณาถึงผลกระทบในชนบทในจังหวัดสุโขทัยที่มีการย้ายถิ่นนั้นพบว่าผลกระทบจะลดลงทั้งนี้เพราะขาดแรงงานที่สำคัญไป ชนบทขาดบุคคลวัยทำงาน มีแต่บุคคลในวัยที่เป็นภาระ นอกจากนี้ผู้ย้ายถิ่นเข้าชุมชนเมืองเมื่อได้งานทำยอมมีงานเหลือก็จะส่งเงินกลับมายังจังหวัดสุโขทัยในชนบททำให้อัตราเงินในชนบทหันมาดำรงชีวิต

อยู่ด้วยเงินที่ผู้ย้ายถิ่นส่งกลับมานั้น เป็นผลให้การประกอบอาชีพทางการเกษตร
น้อยลง ผลิตภาพที่ต่ำลงด้วยภาวะ เช่นนี้ทำให้เกิดแนวคิดด้านการพึ่งพาผลจาก
การย้ายถิ่นมากขึ้น ขณะที่ลดความสำคัญของการพัฒนาการผลิตจนไว้ในวง
(Fuller. et.at, 1983 : 11; Rempel & Lobdell, 1979 : 1-3 ;
Ilo, 1981 : 2 และ Simmons et.al, 1977 : 32)

จากการพิจารณาผลสืบเนื่องจากการย้ายถิ่นดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า
การย้ายถิ่นจะส่งผลดีจนแก่การมีงานทำ การมีรายได้เพิ่มขึ้น อันจะเป็นผลดีแก่
ตัวบุคคลและครัวเรือน ดังนั้นการศึกษาเรื่องความพอใจจนโรคภัยก้าวหน้าจนการ
ประกอบอาชีพจนกลุ่มผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเป็นเรื่องยังต้องการ
คำตอบว่า ผู้ย้ายถิ่นได้รับสิ่งตอบสนอง จากการทำงานอย่างเพียงพอหรือไม่

ปัจจัยที่นับว่ามีความเกี่ยวข้องกับความพอใจจนการประกอบอาชีพ

Herzberg (Herzberg, 1966:85-90) ได้ทำการทดลองโดยสัมภาษณ์
วิศวกร และนักบัญชี 200 คน จนบริเวณเมือง Pittsburg ของมลรัฐ
Pennsylvania สหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1959 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจะทราบ
อิทธิพลที่มีต่อทัศนคติ หรือความรู้สึกของบุคคล โดยสอบถามคนงานแต่ละคนว่า "อะไร
เป็นปัจจัยที่ทำให้เขารู้สึกชอบหรือไม่ชอบงาน" ตลอดจนหาเหตุ Herzberg ได้พบ
ว่าแรงจูงใจ (Motivation) ที่จะทำให้คนรักงานหรือสนใจงานได้แก่
ความสำเร็จของตน การได้รับความยกย่อง ความก้าวหน้า ลักษณะของงาน
ความเป็นไปได้ที่จะก้าวหน้าและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยซึ่งนำมาเพิ่ม
ความมั่นคง (Hygienic Factors) ได้แก่ มีผู้บังคับบัญชาดี เงินเดือนดี
มีความมั่นคงในงาน มีสถานภาพการทำงานดี และสถานภาพทางสังคมดี

Davis (Davis 1962:2-76) ได้สำรวจ ความต้องการของคนงานมาก
กว่า 500 คน ได้ทราบความต้องการ 10 ประการ คือ

1. ต้องการมีผู้นำที่ดี
2. ต้องการทราบจุดประสงค์ จุดมุ่งหมาย (Goal) ในการทำงาน
3. ต้องการให้ปฏิบัติต่อเขาในฐานะของมนุษย์ชนที่มีศักดิ์ศรี โดยเฉพาะต่อความต้องการและปัญหาในการทำงานของเขา
4. ต้องการแรงจูงใจ และโอกาสก้าวหน้า เมื่อเขาจะได้ก้าวหน้า
5. ต้องการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ โดยอิสระ และมีเสรีภาพในการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
6. ต้องการสมาคม และยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น ไม่ต้องการที่จะมีปัญหาต่างหากกับบุคคลอื่น
7. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีเหตุผล
8. ต้องการจ่ายค่าจ้างในการทำงาน ให้เป็นไปโดยยุติธรรม
9. ต้องการความสำเร็จในการทำงาน เมื่อสนองความต้องการของสังคม
10. ต้องการความยุติธรรมทุกกรณี

ความต้องการของคนย่อมขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล แต่ละฐานะ การศึกษาของแต่ละคน แต่ละหมู่ แต่อย่างไรก็ตาม โอกาสก้าวหน้าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในความต้องการของคน

ได้มีผู้ทำการศึกษาพบว่าความมั่นคงทางงานอาชีพ เป็นสิ่งที่คนงานส่วนใหญ่ต้องการ ในปี ค.ศ. 1946 Maier (Maier, 1946: 268) ได้นำผลจากการศึกษากับคนงานกลุ่มต่างๆ มาวิเคราะห์เห็นว่า งานที่มั่นคง (Steady Work) เป็นสิ่งที่คนงานทุกระดับและทุกอาชีพต้องการในระดับสูง คนงานหญิงให้ความสำคัญแก่สภาพแวดล้อมในการทำงานมากกว่าคนงานชาย ในเรื่องโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน มีความสำคัญต่อคนงานหญิงที่ทำงานในโรงงานน้อยมาก ในขณะที่มัน เป็นสิ่งที่สำคัญต่อหญิงที่ทำงานในสำนักงาน (White Collar) ให้ห่างสรรพสินค้า และองค์การเอกชน

Richard Centers (Richard Centers, 1948:216) ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความต้องการความมั่นคงปลอดภัยและโอกาสในการ แสดงออก (Self-Expression) พบว่าผู้ที่มีระดับอาชีพต่ำ (Lower-Occupational) มักมีความปรารถนาในเรื่องความมั่นคงเงินการ ทำงาน มากกว่าโอกาสในการ แสดงออก ในขณะที่ผู้ที่มีระดับอาชีพสูง (Higher-Occupational Scale) เช่น ครู แพทย์ วิศวกร จะมีความต้องการโอกาสก้าวหน้า ในการแสดงออกมากกว่า ความมั่นคงเงินการ ทำงาน

โอกาสในการก้าวหน้าในอาชีพ เป็นหัวข้อเรื่องที่มีผู้ทำการศึกษามาแล้ว พบว่า เป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งต่อระดับความรู้สึกพอใจต่องาน Chris Arzyris (อ้างจาก นิพนธ์ ดันธเสวี 2525:97) พบว่าคนชนชั้นกรรมาชีพ ในสหรัฐอเมริกาต้องการงานที่มีโอกาสก้าวหน้า งานที่น่าสนใจ ความอบอุ่น และความนับถือของเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงเงินการ งาน และการปฏิบัติต่อกันและกันด้วยเกียรติ และศักดิ์ศรี

ในปี ค.ศ. 1936-1950 (อ้างจาก John T. Dunlop 1957:321-326) กลุ่มนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย มินิโซต้า เยลส์ และสถาบันเทคโนโลยี ของแมสซาชูเซต (M.I.T.) ได้ทำการศึกษาในเมืองใหญ่ 6 เมือง ได้แก่ มิลลาเดสเฟีย นิวฮาเวน ชิคาโก เซนต์ปอล ลอสแอนเจลิส และซานฟรานซิสโก ได้กลุ่มตัวอย่างคนงานทั้งหมด จำนวน 3,483,000 คน พบว่า 2 ใน 3 ของคนงานทำงานนานประมาณ 1 ปี หรือนานกว่านั้น ส่วนใหญ่แล้วคนงานพยายามหางานที่ดีกว่าเดิมเท่าที่โอกาสจะอำนวย คนที่สมัครใจเปลี่ยนงาน ส่วนใหญ่เป็น คนมีอายุน้อย โสด เป็นผู้หญิง ส่วนคนงานที่อาจต้องเปลี่ยนงานโดยไม่สมัครใจ ส่วนใหญ่มักมีครอบครัวแล้วซึ่งจะ เปลี่ยนงาน ประมาณครึ่งหนึ่งด้วยเหตุผลเกี่ยวกับ "ค่าจ้าง" และโอกาสของความก้าวหน้า

ติอังก์ (Norman H. Deunk อ้างจาก นินนธ์ ดันธ เสรี 2525:98) ใต้
 สำรวจองค์ประกอบในการเลือกงานของบัณฑิต ผู้จบการศึกษาที่จะเข้าทำงานใน
 หน่วยงานต่างๆ จากการสำรวจค้นพบว่า "โอกาสที่จะก้าวหน้า"
 (Opportunity for Advancement) เป็นความต้องการที่สำคัญมากที่สุดในการ
 เลือกงานเป็นอันดับแรกของตนเอง จากการสำรวจปรากฏว่ามีจำนวนถึงร้อยละ 41
 ที่เลือก โอกาสที่จะก้าวหน้า ไว้เป็นอันดับแรกในความต้องการของเขา และก็มีเพียง
 ร้อยละ 11 ที่เลือกเอา เงิน เป็นความต้องการอันดับแรกของเขา

เจอร์เยนเสน (Clifford E. Jurgensen อ้างจาก เสถียร
 เหลืองอร่าม 2519:65) ใต้สำรวจความต้องการของคนงานในการทำงานชนิด
 ต่างๆ ประมาณ 4,000 ชนิด ค้นพบว่าถ้ามีการศึกษามากเท่าไรก็ยังมี ความต้อง
 การโอกาสที่จะก้าวหน้ามากขึ้น และยังมีการศึกษามากขึ้นเท่าไร คนงานก็จะจัด
 ความสำคัญในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยน้อยลง

มอลเฮอร์ซี และ บลิ่งชาร์ด (Hersy and Blanchard 1972) ใต้วิจัย
 โดยสอบถามความเห็นของฝ่ายผู้ควบคุมงาน (Supervisor) และผู้ปฏิบัติงาน
 (Worker) พบว่าทัศนะของผู้ควบคุมต่อความต้องการของผู้ที่ปฏิบัติงานนั้น เลือกเอา
 ค่าจ้างที่จ้างมีความมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าร่วมกับหน่วยงาน เป็นความสำคัญ
 สูงสุด ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานเลือกเอา การมีส่วนร่วมซึ่งความสำเร็จของงาน การมี
 ใจจดจ่อต่องานและมีความเห็นจจจนปัญหาส่วนบุคคล และงานมีความมั่นคง

จากผลการประชุมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการจ้าง
 งานในกลุ่มผู้ย้ายถิ่น (International Labour Office, 1954) รายงานว่า
 ผู้ย้ายถิ่นที่ย้ายเข้าสู่เมืองที่เป็นอุตสาหกรรมนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ไร้ฝีมือ รับค่าจ้าง
 จนอัตราต่ำซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เปลี่ยนงานอยู่เสมอๆ

K. Wong, 1979; I. B. Taeuber, 1950; Jamilah A, 1980 กล่าวว่
 ผู้ย้ายถิ่นมีความติดที่จะอยู่ในเมืองหลวงอย่างถาวร เพราะมีโอกาสทางหน้าที่
 การงานดี มีอนาคตก้าวหน้าไกล และมองจจนสถานที่เป็นอยู่จนปัจจุบันจนนครหลวง

Weinberg, 1961 ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ในประเทศอิสราเอล เกี่ยวกับความพอใจงานอาชีพของผู้ย้ายถิ่น พบว่าความพึงพอใจงานอาชีพจะมีผล เนื่องจากจากระยะเวลาที่มาประกอบอาชีพภายหลังการย้ายถิ่น

การวิจัยในประเทศไทย เรื่องของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพอใจต่องาน ก็พบว่าโอกาสงานก้าวหน้าและความมั่นคงของงาน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เจริญจันทร์ ทองวิวัฒน์ (เจริญจันทร์ ทองวิวัฒน์ 2522:2) ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ขวัญและความพึงพอใจงานการปฏิบัติงานของอาจารย์ประจำระดับอุดมศึกษาระหว่างวิทยาลัยเอกชน และ มหาวิทยาลัยของรัฐพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้อัตราขวัญ และ ความพึงพอใจ ในการทำงานต่ำคือ การขาดโอกาสก้าวหน้า และ ขาดความมั่นคงในการทำงาน

สุภาพรพร คำม่วง (สุภาพรพร คำม่วง 2525:60-61) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมขวัญ และกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ศึกษากรณี การประเมินผลตรงพบว่า พนักงานมีความเห็นว่า งานที่ทำไม่ได้ช่วยให้มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งเร็วขึ้น และ คิดว่าการส่งพนักงานเข้าอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์การ เป็นการส่งเสริมให้พนักงานมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากขึ้น และ พนักงานมีความพึงพอใจต่อโอกาสก้าวหน้าในการทำงานในระดับต่ำ นอกจากนี้พนักงานมีความเห็นว่างานที่ทำอยู่มีความมั่นคงแน่นอน และ เห็นว่า เงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับจากองค์การ เป็นหลักประกัน ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต พนักงานมีความพึงพอใจต่อความมั่นคงในการทำงานในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

นิตยา รัตมิตร์ (นิตยา รัตมิตร์ 2520:125-126) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างความพอใจงานกับการปฏิบัติงาน ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานวางแผนครอบครัว ๗ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร พบว่าพนักงานในกลุ่มที่มีอายุสูง มีการศึกษาสูง มีอายุการทำงานนานมักจะมี ความพอใจในการทำงานสูง มีความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน มากกว่ามีความพอใจในโอกาสของความก้าวหน้าในการทำงานในระดับสูง

ลาวัญย์ อรุณสิทธิ์ (ลาวัญย์ อรุณสิทธิ์ 2521:149) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทาง การบริหาร ที่มีอิทธิพลต่อขวัญใจงานการปฏิบัติงานของบริษัทพนักงานเอกชน ศึกษาเฉพาะ การพัฒนาพนักงานบริษัท เพดเดอร์มาร์เก็ตติ้ง เซอร์วิส จำกัด พบว่า พนักงานทดสอบซึ่งปฏิบัติ งานทางธุรการมีการศึกษาตั้งแต่ ม.ศ. บคาลัยชั้นชย และมีอายุการทำงาน 3-4 ปี แสดงความรูสึกว่า โอกาสก้าวหน้าในการทำงานของตนยังอยู่จนระดับต่ำ ส่วน พนักงานธุรการที่มีอายุ 16-25 ปี และอายุ 36 ปีขึ้นไป สมรสแล้วยังอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาต่ำกว่ามศ. 3ทำงานกับบริษัทมานาน 5 ปีหรือกว่านั้น มีความเห็นว่ บริษัท มิได้สร้างควมมั่นคงงานการทำงานของพวกตน

ธนิกา นามากุล (ธนิกา นามากุล 2522:68-69) ศึกษาปัญหา และ สาเหตุ ของการ ขาดงานของคณงานจนวนรงงานอุตสาหกรรม ศึกษาเฉพาะการผลิตงาน โรงงานสุรายางยี่ขัน บริษัทสุรามหาชนจำกัด พบว่า กลุ่มคณงานที่ขาดงานน้อย จะเห็นว่การทำงานกับบริษัท สุรามหาชนจำกัด มีความมั่นคงเงินอัตราสูงกว่ากลุ่ม คณงานที่ขาดงานมากกว่า ในขณะที่เดียวกันกลุ่มคณงานที่ขาดงานน้อย จะคิดว่มีความ ก้าวหน้าในการทำงานจนระดับมากและปานกลาง เงินอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่ขาดงานมาก

จารุวรรณ เสวกวรรณ (จารุวรรณ เสวกวรรณ 2518:180) ศึกษาความ มั่งนอจจนวนงของพยาบาลจนวนรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร พบว่ ความมั่งนอจจนวนง พยาบาล โดยส่วนรวมอยู่จนระดับปานกลาง จนวนเรื่องสภาพการทำงาน เพื่อนร่วมงาน การปกครองบังคับบัญชา ความมั่นคงปลอดภัยอยู่จนระดับปานกลาง ส่วนความมั่งนอจจนวนงเรื่อง เงินเดือนและสวัสดิการกับโอกาสก้าวหน้าในการทำงานอยู่ จนระดับต่ำ

มรกต สิงหะตเชนทร์ (มรกต สิงหะตเชนทร์ 2522:107) ศึกษาเรื่อง การ วิเคราะห์สภาพและปัญหาแรงงานอุตสาหกรรมก่อสร้างอาคารจนวนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ คณงานมีความมั่งนอจจนวนงจนวนระดับปานกลางมีแนวโน้มของทัศนคติ

ที่เชื่อว่างานก่อสร้าง เป็นงานที่หมั่นตงนักและหมัดิตจะยึด เป็นอาชีพหลักตลอดไป นอกจากนั้ยังพบว่า ดนงานในสถานประกอบการขนาด เล็กกว่าจะมีความ เชื่อมั่นใน เรื่อง ความมั่นคงน้อยลงตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าสภาพแวดล้อมและขนาดสถานประกอบการมี อิทธิพลเหนือ ตัดนคติต่อความมั่นคงในงาน

ที่มาของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถามความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพซึ่งใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้สร้างขึ้นโดยอาศัยมาตราที่ใช้ในการวัดทัศนคติ ตามวิธีของ Likert ซึ่งมี วิธีการสร้างกล่าวโดยย่อดังนี้

การสร้างมาตราวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคอร์ท (Rensis Likert, 1974: 49-53)

ใช้ วิธี Summated rating scale ซึ่งมีลำดับขั้นของการสร้าง มาตราวัดดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมข้อความ

สร้างข้อความขึ้นเอง หรือนำมาจากที่อื่น เช่น จากหนังสือพิมพ์รายวัน รายคาบ หรือจากผู้ตรงคณาจารย์ในด้านนั้น แต่ละข้อความก็ต้องมีลักษณะที่ว่าผู้ตอบมี ทัศนคติต่างกันจะตอบแตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นจริง ข้อความที่มีความหมายกำกวม หรือที่มีความหมายเป็น 2 นัย

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบข้อความ

ความมุ่งหมายของการตรวจสอบข้อความก็เพื่อให้แน่ใจว่า ข้อความนั้นเขียน ไว้เหมาะสมกับการที่จะตอบเพียงจุด เช่นการให้ตอบว่า "เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย

เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" เพราะถ้าหากไม่มีการตรวจสอบอาจทำให้ได้ข้อความที่ไม่สอดคล้องกับการตอบข้างต้น โดยจนบางครั้งข้อความที่ให้นั้นอาจตอบเป็นอย่างอื่นได้เช่น ชอบมาก ชอบ เฉยๆ ไม่ชอบ ไม่ชอบมากๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การทดลองขั้นต้น

เมื่อได้ตรวจสอบข้อความและคิดว่าข้อความที่ได้มีความรัดกุมดีแล้ว ก็นำใบทำการทดลองขั้นต้น เมื่อจะดูว่ายังมีข้อความใดที่ไม่ชัดเจน หรือคลุมเครือที่จะต้องแก้ไขก่อนที่จะบรรจุ จนมาตราวัดทัศนคติ การทดลองนี้อาจทำได้ 2 แบบคือ

ก. ทดลองเฉพาะข้อความในการวัดทัศนคติใดๆ เพียงอย่างเดียว

ข. ทดลองข้อความวัดทัศนคติหลายๆ อย่างพร้อมกัน

การทดลองจะรับแบบใดนั้นต้องขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้สร้างแบบทดสอบ จะเห็นสมควร โดยดำเนิ่งว่าวิธีการใดที่จะจริงจังให้ผู้ตอบได้ตอบข้อความด้วยความจริงจัง (ถ้าสามารถทำตามนี้ถือว่าใช้ได้)

ขั้นที่ 4 การกำหนดน้ำหนักในการตอบตัว เลือกต่างๆ แต่ละข้อความในการกำหนดน้ำหนักว่าตัว เลือกใดคะแนนแต่ละข้อความควรจะให้น้ำหนักเท่าไร

ถ้าเป็นคำถามเชิงบวก

ผู้ที่ตอบว่า	เห็นด้วยมากที่สุด	ได้	5	คะแนน
	เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
	เฉยๆ	ได้	3	คะแนน
	ไม่เห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ได้	1	คะแนน

ตัวอย่าง เช่น

-งานที่ทำอยู่นี้ทำให้มีความสุข เป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น

-ตัวท่านเองคิดว่างานที่ท่านทำนี้มีดีความก้าวหน้า

ถ้าเป็นคำถามเชิงลบ

เห็นด้วยมากที่สุด ไล่ 1 คะแนน

เห็นด้วย ไล่ 2 คะแนน

เฉยๆ ไล่ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ไล่ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ไล่ 5 คะแนน

ตัวอย่าง เช่น

-งานที่ท่านทำนี้มีปัญหามากมาย

-นายจ้าง/หัวหน้างาน/ลูกค้า มักเอาไรด์เอาเปรียบท่าน

บทที่ 2
วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่วิจัยการศึกษารังนี้ เป็นประชากรทั้งเพศหญิงและชาย มีอายุระหว่าง 13 ปี ถึง 60 ปี ศึกษาเฉพาะผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ประสงค์มาศึกษาประกอบอาชีพดังต่อไปนี้

1. ผู้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการค้า
2. ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและการรวม
3. พนักงานขายยานพาหนะ
4. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านบริการ

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มแบบ Quota Sampling และ Accidental Sampling

ขั้นที่ 1 สุ่มแบบกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยกำหนดเก็บข้อมูลจาก ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้า ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและการรวม พนักงานขายยานพาหนะและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านบริการ โดยเก็บกลุ่มอาชีพละ 100 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บข้อมูลจาก

1. ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการค้า จะสุ่มตามบริเวณปั้มน้ำมัน แหล่งที่มีกรรมกรทำงาน เช่นบริเวณโรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ที่ต้นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงเป็นที่ที่มักพบน้อยคนจึ่ง เช่น บริเวณศูนย์การค้าบางปะกอก และศูนย์การค้าวงเวียนใหญ่

2. ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานจนกระบวนการผลิตและกรรมกรกลุ่มจากผู้ย้ายถิ่นที่ขอเกี่ยวกับศูนย์การค้าวงเวียนใหญ่ บริเวณโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานทอผ้า โรงงานชุบโลหะ บริเวณท่าเรือที่มีการขนถ่ายสินค้าจนเขตสาธิตประดิษฐ์ เขตราชบุรีบูรณะ บริเวณที่มีการก่อสร้างตึก อาคารและทางด่วน

3. ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานขับยานพาหนะ สุ่มจากผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ สักขอยาวดี ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ประชาชนในบริเวณนี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพขับรถ 4. คือ รับจ้างและรถสามล้อเล็ก บริเวณอุโมงค์ที่มีรถเข้า

4. ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการกลุ่มจากห้องอาหารในเขต ปิ่นเกล้า 3 ร้าน เขตบุดตล 2 ร้าน เขตดาวดหนอง 2 ร้าน เขตรัชดาภิเษก 2 ร้าน และเขตภาษีเจริญ 1 ร้าน

จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนตัวอย่างของผู้ย้ายถิ่นตั้ง 4 อาชีพ เท่ากับ 400 คน

ลักษณะของตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ เพศ

อาชีพ	ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน จนกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขับ ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
ชาย	23	75	48	100	246	61.5
หญิง	77	25	52	0	154	38.5
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ย้ายถิ่นชายร้อยละ 61.5 ร้อยละ 38.5 เป็นผู้ย้ายถิ่นหญิง ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานทางการค้าร้อยละ 77 เป็นผู้ย้ายถิ่นหญิง ร้อยละ 23 เป็นผู้ย้ายถิ่นชาย ร้อยละ 75 ของผู้ย้ายถิ่นชาย และร้อยละ 25 ของผู้ย้ายถิ่นหญิงประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานจนกระทั่งจนการผลิตและการรวมกร ร้อยละ 48 ของผู้ย้ายถิ่นชายและร้อยละ 52 ของผู้ย้ายถิ่นหญิงประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ และผู้ย้ายถิ่นชายร้อยละ 100 ประกอบอาชีพพนักงานขายยานพาหนะ

ตารางที่ 2 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและอายุ

อายุ	อาชีพ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงานจนกระทั่งการผลิตและการรวมกร	ผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ	พนักงานขายยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
11-20 ปี	27	41	62	8	138	34.5
21-39 ปี	53	48	37	71	209	52.3
40 ปีขึ้นไป	20	11	1	21	53	13.3
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ย้ายถิ่นอยู่ในช่วงอายุ 11-21 ปี จำนวนร้อยละ 34.5 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 52.3 และ ร้อยละ 13.3 เป็นผู้ย้ายถิ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 22-39 ปี และ มากกว่า 40 ปี ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานทางการค้า ร้อยละ 53 มีอายุระหว่าง 21-39 ปี (วัยผู้ใหญ่) ร้อยละ 27 มีอายุระหว่าง

11-20 ปี (วัยรุ่น) ร้อยละ 20 มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพหรือผู้ปฏิบัติงานจนกระบวนการผลิตและกรรมกร ร้อยละ 48 มีอายุ 20-39 ปี ร้อยละ 41 มีอายุ 11-20 ปี และร้อยละ 11 มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการร้อยละ 62 มีอายุ 11-20 ปี ร้อยละ 37 มีอายุ 21-39 ปี และร้อยละ 1 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป ส่วนผู้ประกอบอาชีพพนักงานขายยานพาหนะร้อยละ 71 มีอายุ 21-39 ปี ร้อยละ 21 มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และร้อยละ 8 มีอายุ 11-19 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	อาชีพ ผู้ปฏิบัติการเกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน จนกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขาย ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
โสด	32	54	79	26	191	47.8
แต่งงาน	68	46	21	74	209	52.3
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่ามีผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้วร้อยละ 52.3 ร้อยละ 47.8 เป็นผู้ย้ายถิ่นโสด ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติการทางการค้าร้อยละ 68 เป็นผู้ย้ายถิ่นโสด ร้อยละ 32 เป็นผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้ว ร้อยละ 54 ของผู้ย้ายถิ่นโสด และร้อยละ 46 ของผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้วประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานจนกระบวนการผลิตและกรรมกร ร้อยละ 79 ของผู้ย้ายถิ่นโสดและร้อยละ 21 ของผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้วประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้วร้อยละ 74 และผู้ย้ายถิ่นโสดร้อยละ 26 ประกอบอาชีพพนักงานขายยานพาหนะ

ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและระดับการศึกษา

อาชีพ ระดับการศึกษา	ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน ในกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขับ ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
ต่ำกว่าป.4	4	3	2	1	10	2.5
ป.4	76	60	31	71	238	59.5
สูงกว่าป.4	20	37	67	28	152	38.0
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่ร้อยละ 59.5 มีการศึกษาระดับ
ป.4 ร้อยละ 38.0 มีการศึกษาสูงกว่าป.4 ร้อยละ 2.5 มีการศึกษาต่ำกว่าป.4
ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานทางการค้าร้อยละ 76 มีการศึกษาระดับ
ป.4 ร้อยละ 20 มีการศึกษาสูงกว่าป.4 ร้อยละ 4 มีการศึกษาต่ำกว่าป.4 ผู้
ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกรร้อยละ
60 มีการศึกษาระดับป.4 ร้อยละ 37 และร้อยละ 3 มีการศึกษาระดับ
สูงกว่าป.4 และต่ำกว่าป.4 ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ
ร้อยละ 67 มีการศึกษาสูงกว่าป.4 ร้อยละ 31 และร้อยละ 2 มีการศึกษา
ในระดับป.4 และต่ำกว่าป.4 ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบอาชีพพนักงานขับยาน
พาหนะร้อยละ 71 มีการศึกษาระดับป.4 ร้อยละ 28 มีการศึกษาสูงกว่าป.4
และที่เหลืออีกร้อยละ 1 มีการศึกษาต่ำกว่าป.4

ตารางที่ 5 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและ เขตที่อยู่อาศัย เดิม

เขตที่อยู่อาศัย เดิม	อาชีพ ผู้ปฏิบัติการ เกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน จนกระบวนการผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขับ ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
เขตเมือง	11	11	12	8	42	10.5
เขตชนบท	89	89	88	92	358	89.5
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ย้ายถิ่นร้อยละ 89.5 ย้ายมาจากเขตชนบท ร้อยละ 10.5 เป็นผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมือง ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติการทางการค้าร้อยละ 11 เป็นผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมือง ร้อยละ 89 เป็นผู้ย้ายถิ่นจากเขตชนบท ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานจนกระบวนการผลิตและกรรมกร ร้อยละ 11 ย้ายมาจากเขตเมือง ร้อยละ 89 ย้ายมาจากเขตชนบท ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ร้อยละ 12 ย้ายมาจากเขตเมือง ร้อยละ 88 ย้ายมาจากเขตชนบท ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานขับยานพาหนะ ร้อยละ 8 ย้ายมาจากเขตเมือง ร้อยละ 92 ย้ายมาจากเขตชนบท

ตารางที่ 6 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

จำนวนคนที่รับผิดชอบ	อาชีพ ผู้ปฏิบัติการ เกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน ในกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขับ ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
ตัวคนเดียว	23	17	31	16	87	21.8
1-5 คน	66	68	54	73	261	65.3
มากกว่า 5 คน	11	15	15	11	52	13.0
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนผู้ต้องรับผิดชอบ 2-5 คน มีร้อยละ 63.5 ร้อยละ 21.8 ต้องรับผิดชอบตัวเอง ร้อยละ 13.0 ต้องรับผิดชอบคนมากกว่า 5 คน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติการทางการค้าร้อยละ 66 ต้องรับผิดชอบคน 1-5 คน ร้อยละ 23 รับผิดชอบตัวเองคนเดียว ร้อยละ 11 รับผิดชอบคนมากกว่า 5 คน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ร้อยละ 68 รับผิดชอบคน 1-5 คน ร้อยละ 17 รับผิดชอบตัวเอง ร้อยละ 15 รับผิดชอบคนมากกว่า 5 คน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ร้อยละ 54 รับผิดชอบคน 1-5 คน ร้อยละ 31 รับผิดชอบตัวเอง ร้อยละ 15 รับผิดชอบคนมากกว่า 5 คน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานขับยานพาหนะร้อยละ 73 รับผิดชอบคน 1-5 คน ร้อยละ 16 รับผิดชอบตัวเอง และร้อยละ 11 รับผิดชอบคนมากกว่า 5 คน

ตารางที่ 7 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและระยะเวลาที่อยู่
กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาที่อยู่ ในกรุงเทพมหานคร	อาชีพ ที่เกี่ยวข้อง การค้า	ผู้ปฏิบัติการ เกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน ในกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขับ ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	20	37	42	50	149	37.3	
1-3 ปี	15	24	19	2	60	15.0	
มากกว่า 3 ปี	65	39	39	48	191	47.8	
รวม	100	100	100	100	400	100.0	

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ย้ายถิ่นร้อยละ 47.8 อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
เกิน 3 ปี ร้อยละ 37.7 อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 15.0
อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 1-3 ปี ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติการทางการค้า
ร้อยละ 65 มีช่วงระยะเวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่า 3 ปี ร้อยละ 20 มีช่วงระยะเวลาอยู่
ในกรุงเทพมหานครต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 15 อยู่ในกรุงเทพมหานคร 1-3 ปี ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบ
อาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ร้อยละ 39 อยู่ในกรุงเทพ-
เทมมากกว่า 3 ปี ร้อยละ 37 และร้อยละ 24 อยู่ในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 1 ปี
และ 1-3 ปีตามลำดับ ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ร้อยละ
42 อยู่ในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 39 อยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่า 3 ปี ร้อยละ
19 อยู่ในกรุงเทพมหานคร 1-3 ปี ส่วน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานขับยานพาหนะ
ร้อยละ 50 อยู่ในกรุงเทพมหานครน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 48 อยู่ในกรุงเทพมหานครมากกว่า
3 ปีและร้อยละ 2 อยู่ในกรุงเทพมหานคร 1-3 ปี

ตารางที่ 8 ร้อยละของผู้ถูกสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพและจำนวนครั้งของการย้ายถิ่น

จำนวน ของการ ย้ายถิ่น	อาชีพ ผู้ปฏิบัติกร เกี่ยวกับ การค้า	ช่างและผู้ปฏิบัติงาน ในกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ	พนักงานขับ ยานพาหนะ	รวม	ร้อยละ
1 ครั้ง	40	21	55	19	135	33.8
2-5 ครั้ง	33	40	41	13	127	31.7
มากกว่า 5 ครั้ง	27	39	4	68	138	34.5
รวม	100	100	100	100	400	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ย้ายถิ่นร้อยละ 33.8 เข้ามาในกรุงเทพมหานครมากกว่า 5 ครั้ง ร้อยละ 33.8 เข้ามาในกรุงเทพมหานคร 1 ครั้ง ร้อยละ 31.7 เข้ามาในกรุงเทพมหานคร 2-5 ครั้ง ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติกรทางการค้าร้อยละ 40 เพิ่งเข้ามาในกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก ร้อยละ 33 เข้ามากรุงเทพมหานคร 2-5 ครั้ง ร้อยละ 27 เข้ามาในกรุงเทพมหานครมากกว่า 5 ครั้ง ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร ร้อยละ 40 เข้ากรุงเทพมหานคร 2-5 ครั้ง ร้อยละ 39 และร้อยละ 21 เข้ากรุงเทพมหานครมากกว่า 5 ครั้งและเข้ากรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรกตามลำดับ ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ร้อยละ 68 เข้ากรุงเทพมหานครมากกว่า 5 ครั้ง ร้อยละ 19 และร้อยละ 13 เข้ามาในกรุงเทพมหานครครั้งแรกและ 2-5 ครั้งตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระทุกตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้สึกต่อความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามทั้ง 2 ตอน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพอใจในโอกาสก้าวหน้าของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ
2. สร้างคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพจากกลุ่มผู้ย้ายถิ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ มาประกอบการสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 1 และข้อ 2 สร้างเป็นแบบสอบถามจัดรอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยอาศัยเทคนิคของ Likert Scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 อย่างคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของประชากร 2 ท่าน และนักจิตวิทยา 2 ท่าน ตรวจสอบเพื่อยืนยันความครอบคลุมด้านเนื้อหา (Content Validity)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปทดสอบกับผู้ย้ายถิ่นที่อยู่ในตำบลตลาดอำเภอนาระบาด จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 100 คน เพื่อทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก (Discriminating Power) โดยใช้ t-test และหาค่า

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยวิธี Alpha Coefficient ซึ่งแบบสอบถามความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำนวน 53 ข้อ มีค่าความเชื่อถือได้ .838

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

-งานกรณีที่กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามได้ จะอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ และขอร้องขอให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

-ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่สามารถกรอกแบบสอบถามได้จะทำการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคำตอบจากแบบสอบถามมาจัดรหัส ตามรหัสของตัวแปรต่างๆ แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for The Social Sciences) โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่างๆ ดังนี้

- ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ใช้ t-test

- ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว

(One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ LSD (Least Singnificance Difference)

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการประเมินความรู้สึก ตามแบบของ ลีเคิร์ต (Likert) โดยการติดคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของความพอใจในก้าวหน้างานประกอบอาชีพ จำนวน 53 ข้อ ซึ่งใช้วัดระดับความพึงพอใจ จัดได้เป็น 12 ประเภทของความพอใจ ดังนี้

1. ความพอใจในงานหมายถึงระดับของความพอใจในเรื่องของความตั้งใจในการทำงาน ความภูมิใจในงาน ความสนใจในงาน และ ความกดดันต่องาน
2. ความพอใจในลักษณะงานหมายถึงระดับของความพอใจในเรื่องของความร่มรื่นนอนของงาน งานที่ไม่เห็นผลงาน ความเหมาะสมของงานต่อผู้ย้ายถิ่น งานที่มีปัญหามาก งานที่มีเกียรติ งานที่ทำงานมีฝีมือเพิ่มขึ้นและความหนักเบาของงาน
3. ความพอใจในที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครหมายถึงระดับของความพอใจต่อความแออัด ความสะดวกสบายของที่อยู่อาศัยในปัจจุบันและการเปรียบเทียบที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครกับที่อยู่อาศัยต่างจังหวัด
4. ความพอใจในรายได้หมายถึงระดับของความพอใจต่อการได้เงินเดือนเพิ่ม การส่งเงินกลับบ้านต่างจังหวัด การมีรายได้นอกรายเงินแต่ละเดือน การมีรายได้อื่นๆ การมีรายได้อื่นๆประจำที่แน่นอน และ ค่าตอบแทนที่ได้รับ
5. ความพอใจในบุคคลแวดล้อมหมายถึงระดับของความพอใจต่อคนที่อยู่รอบข้างว่าถูกเอาเปรียบ ได้รับความเชื่อถือ เป็นกันเองและการได้รับการยกย่องจากอาชีพที่ทำอยู่
6. ความพอใจในสุขภาพกายหมายถึงระดับของความพอใจในงานว่าทำให้เจ็บป่วยบ่อย ทำให้ได้รับการรักษาพยาบาล ทำให้สุขภาพทรุดโทรม และต้องออกแรงมาก

7. ความพอใจในสภาพจิตหมายถึงระดับของความพอใจในงานว่าทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อ มีความสุขกับการทำงาน อารมณ์เสียบ่อยๆกับงานและงานที่ทำอยู่ ทำให้เกิดความต่อแค้น

8. ความพอใจในหัวหน้างาน/นายจ้าง/ลูกจ้างหมายถึงระดับของความพอใจต่อการถูกเอาใจเอาเปรียบ การยอมรับฟังความคิดเห็น การได้รับคำชมจากหัวหน้างาน/นายจ้าง/ลูกจ้าง

9. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าทางการศึกษาหมายถึงระดับของความพอใจต่อการได้รับความรู้มากขึ้น การได้รับการศึกษาต่อ การศึกษาต่อด้วยตนเอง ความสามารถส่งบุตรหรือคนจนครอบครัวให้มีการศึกษาเพิ่มขึ้น การได้รับประสบการณ์มากขึ้น

10. ความพอใจในความเป็นอยู่ในครอบครัวหมายถึงระดับของความพอใจในความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น ความพอใจของสมาชิกในครอบครัวและครอบครัวมีอาหารการกินดีขึ้น

11. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพหมายถึงระดับความพอใจต่อความก้าวหน้าในการทำงาน เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น การได้รับการยกย่องในอาชีพที่ต่ำ ความพอใจของตนเองเกี่ยวกับความก้าวหน้า ความรู้สึกของผู้อื่นที่มีต่ออาชีพที่ต่ำ

12. ความพอใจในสภาพการทำงานหมายถึงระดับของความพอใจในงาน เช่น เสี่ยงอันตราย ทำงานมีเวลาพักผ่อนน้อย มีการทำงานเกิน 8 ชั่วโมง สถานที่ทำงานที่อุดอู๋ และการทำงานอยู่ในท่าเดียวตลอดเวลา

และ เมื่อนำแบบสอบถามความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ที่มีจำนวนคำตอบ 5 คำตอบ ไขบประกอบในการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะได้ตรวจคำตอบ และให้คะแนนตามที่กำหนดจนมาตรวจวัดความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดังแสดงในตัวอย่างดังนี้

ถ้าเป็นข้อความทางบวก เช่น ในคำถามที่ว่า
งานนี้ทำให้ความ เป็นอยู่ของคนรอบตัวดีขึ้น

ถ้าผู้ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
เฉยๆ	ได้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน

ถ้าเป็นข้อความทางลบ เช่น ในคำถามที่ว่า
งานที่ทำอยู่นี้ทำให้สุขภาพของท่านทรุดโทรม

ถ้าผู้ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ได้ 2 คะแนน
เฉยๆ	ได้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ได้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้ 5 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคำตอบจากแบบสอบถามมาจัดรหัส ตามรหัสของตัวแปรต่างๆ แล้วนำ
ข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
(Statistical Package for The Social Science) โดยทดสอบความ
แตกต่างระหว่างตัวแปรดังนี้

-ใช้สถิติ t-test ทดสอบตัวแปรอิสระ 2 ตัว ในสมมติฐานข้อ 1, ข้อ 3
และข้อ 6

-ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of
Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ LSD (Least Signifi-
cant Difference) ทดสอบสมมติฐานข้อ 2, ข้อ 4, ข้อ 5, ข้อ 7, ข้อ 8 และข้อ 9

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพจำแนกตามเพศ

เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นชายมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ย้ายถิ่นหญิง

ผลการศึกษพบว่าผู้ย้ายถิ่นหญิงมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าผู้ย้ายถิ่นชายมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 160.28 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นหญิงมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 173.38 คะแนน เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างผู้ย้ายถิ่นทั้ง 2 เพศ พบว่า ผู้ย้ายถิ่นหญิงมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นชาย ทั้งนี้เพราะการสุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยซึ่ง

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ของ ผู้ย้ายถิ่นชายและผู้ย้ายถิ่นหญิง

ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ผู้ย้ายถิ่นชาย	246	160.28	28.24	-4.75*	0.00
ผู้ย้ายถิ่นหญิง	154	173.38	25.96		

จัดตัวอย่างที่ผู้ย้ายถิ่นหญิง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ เช่น งานค้าขาย งานบริการ นอกจากนั้นงานที่ทำอยู่เป็นงานเบา ไร้เสียงอันตราย และเป็นงานที่มีโอกาสก้าวหน้า

2. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพจำแนกตามอายุ (วัย)
เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุมาก จะมีความพอใจในโอกาส
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีอายุน้อย

ผลการศึกษพบว่าผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่น, วัยผู้ใหญ่และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย มีความ
พอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
โดยผู้ย้ายถิ่นทั้ง 3 วัย มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็น
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 165.33 คะแนน โดยผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้า
ในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 173.84 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่น
วัยผู้ใหญ่และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 161.17 คะแนน และ 159.57 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า
ในการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่น, วัยผู้ใหญ่และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย

อายุ (วัย)	จำนวนข้อมูล	ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย			
11-21 ปี (วัยรุ่น)	138	173.84			
22-29 ปี (วัยผู้ใหญ่)	209	161.17			
40 ปีขึ้นไป (วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย)	53	159.57			
รวม	400	165.33			
ผลจาก ANOVA TEST					
แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	15376.82	7688.41	10.20*	0.00
ภายในกลุ่ม	397	299295.70	753.89		
รวม	399	314672.50			

ดังนั้นจึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในเรื่องความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีวัยแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

อายุ	คะแนนเฉลี่ย	40ปี วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย	22-29ปี วัยผู้ใหญ่	11-21ปี วัยรุ่น
40ปี วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย	159.57	-	1.60	14.27*
22-39ปี วัยผู้ใหญ่	161.17	-	-	12.67*
11-21ปี วัยรุ่น	173.84	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่า ผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นมีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นวัยผู้ใหญ่และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นไม่ได้รับผิดชอบต่อครอบครัวมากนัก การแสวงหางานใหม่ที่มีความก้าวหน้ามากขึ้น ประกอบกับงานปัจจุบันมีงานจำนวนมากที่ต้องการคนอายุน้อย ดังนั้นผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นจึงมีโอกาสเลือกงานที่มีความก้าวหน้าสูง จึงส่งผลให้มีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพสูงกว่ากลุ่มอื่น

3. ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตาม
สถานภาพสมรส

เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นที่เป็นสตรีจะมีความพอใจจนโอกาส
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน

จากการศึกษาพบว่า ผู้ย้ายถิ่นสตรีมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการ
ประกอบอาชีพดีกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย ผู้ย้ายถิ่น
สตรีมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ
170.29 คะแนน และผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้วมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการ
ประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 160.79 คะแนน และ เมื่อเปรียบเทียบ
คะแนนเฉลี่ยระหว่างผู้ย้ายถิ่นทั้ง 2 กลุ่มพบว่าผู้ย้ายถิ่นสตรีมีความพอใจจนโอกาสก้าว
หน้าในการประกอบอาชีพดีกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้ว

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
ของผู้ย้ายถิ่นสตรี และผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน

ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ผู้ย้ายถิ่นสตรี	191	170.29	28.89	3.41*	.00
ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน	209	160.79	26.59		

ดังนั้นเพราะผู้ย้ายถิ่นสตรี ส่วนใหญ่มีอายุน้อย ไม่ต้องวิตกกังวลและรับผิดชอบต่อ
ครอบครัวมากนัก ประกอบกับผู้ย้ายถิ่นในกลุ่มนี้มีการศึกษาสูงกว่า บ.4 เพิ่งเข้ามาจน
กรุงเทพมหานคร เป็นครั้งแรกจึงคิดว่างานที่ทำอยู่มีความก้าวหน้า เพราะก่อให้เกิด
รายได้

4. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามระดับการศึกษา

เมื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ผลการศึกษา พบว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ย้ายถิ่นทั้ง 3 กลุ่ม ระดับการศึกษามีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 165.33 คะแนน โดยผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าป.4 มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 155.90 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับ การศึกษาป.4 และ สูงกว่าป.4 มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 162.79 คะแนน และ 169.92 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า
ในการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

ระดับการศึกษา	จำนวนข้อมูล	ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย			
ต่ำกว่าป.4	10	155.90			
ป.4	238	162.79			
สูงกว่าป.4	152	169.92			
รวม	400	165.33			
ผลจาก ANOVA TEST					
แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	5628.09	2814.04	3.62*	0.03
ภายในกลุ่ม	397	309043.45	778.45		
รวม	399	314671.50			

จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ในเรื่องความพอใจงานโอกาส
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 3 กลุ่ม

ระดับการศึกษา	คะแนนเฉลี่ย	ต่ำกว่าป.4	ป.4	สูงกว่าป.4
ต่ำกว่าป.4	155.90	-	6.89	14.02*
ป.4	162.79		-	7.13*
สูงกว่าป.4	169.92			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าป.4 มีความพอใจงานโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาป.4 และ ต่ำกว่าป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูงมีความติดเกี่ยวกับงานดีกว่า มีโอกาสเลือกงานมากกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีการศึกษาต่ำ จึงทำาให้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามอาชีพที่
ทำอยู่ในกรุงเทพมหานคร

เมื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีประเภทอาชีพที่ทำอยู่ในกรุงเทพมหานคร จะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษพบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ยเท่ากับ 165.33 คะแนน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 176.01 คะแนน ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 151.05 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ และพนักงานขายหน้าหน้า มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 179.37 คะแนน และ 154.88 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความพอใจงานโอกาสก้าวหน้า
ในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่น ที่มีอาชีพแตกต่างกัน 4 กลุ่ม

ประเภทอาชีพที่ทำอยู่ในกรุงเทพมหานคร	จำนวนข้อมูล	ความพอใจงานโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	100	176.01
ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการ ผลิตและกรรมกร	100	151.05
ผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ	100	179.37
พนักงานขายยานพาหนะ	100	154.88
รวม	400	165.33

ผลจาก ANOVA TEST

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	62430.00	20810.00	32.67*	0.00
ภายในกลุ่ม	396	252245.95	636.98		
รวม	399	314675.94			

จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ในเรื่องของความพอใจในโอกาส
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน 4 กลุ่ม

อาชีพที่ต่ำ อยู่ใน กรุงเทพมหานคร มหานคร	คะแนน เฉลี่ย	ช่างหรือผู้ ปฏิบัติงาน ในกระบวน การผลิตและ กรรมกร	พนักงานขับ ยานพาหนะ	ผู้ปฏิบัติอาชีพ เกี่ยวกับการ ค้า	ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบริการ
ช่างหรือผู้ ปฏิบัติงาน ในกระบวน การผลิตและ กรรมกร	151.05	-	3.83	24.96 *	28.32 *
พนักงานขับ ยานพาหนะ	154.88	-	-	21.13 *	24.49 *
ผู้ปฏิบัติอาชีพ เกี่ยวกับการค้า	176.01	-	-	-	3.36
ผู้ปฏิบัติงานด้าน บริการ	179.37	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผู้ย้ายถิ่นทั้ง 4 กลุ่มอาชีพ ด้วยการ
ทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบผู้ปฏิบัติงานด้านบริการมีความ
พอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่างหรือ
ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร และพนักงานขับยานพาหนะ อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ

ส่วนผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการค้ามีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ตีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพช่าง หรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร และพนักงานขายยานพาหนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้ เพราะผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน สิ่งแวดล้อมต่างกัน มีการรับรู้ในแต่ละอาชีพแตกต่างกัน และเนื่องจากอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร และพนักงานขายยานพาหนะ เป็นอาชีพที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตต้องใช้เวลาความระมัดระวังตลอดเวลา

6. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพจำแนกตาม เขตที่อยู่อาศัยเดิม

เมื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นจาก เขตเมืองมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพตีกว่าผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท

การศึกษานพบว่าผู้ย้ายถิ่นจาก เขตเมือง มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพตีกว่าผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ย้ายถิ่นจาก เขตเมืองมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 165.79 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นจากเขตชนบทมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 163.43 คะแนน

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ
ของผู้ย้ายถิ่นจาก เขตเมือง และผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท

ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ

	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ผู้ย้ายถิ่นจาก เขตเมือง	42	165.79	32.69	0.45	0.66
ผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท	358	163.43	27.27		

ทั้งนี้เพราะ การคมนาคมในปัจจุบัน มีการเดินทางที่สะดวก ทำให้ผู้ย้ายถิ่น
มีโอกาสเข้าเมืองได้บ่อยขึ้น ไม่ต้องใช้เวลาในการปรับตัว จึงส่งผลให้ไม่พบความ
แตกต่างจนตัวแปรตัวนี้

7. ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ จำแนกตามจำนวน
คนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

เมื่อทดสอบสมมติฐานว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบน้อย จะ
มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบมาก

ผลการศึกษานพบว่า ผู้ย้ายถิ่นทั้ง 3 กลุ่ม มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้า
งานการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวน
คนที่อยู่ในความรับผิดชอบต่างกัน ทั้ง 3 กลุ่ม มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการ
ประกอบอาชีพคิด เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 165.33 คะแนน โดยผู้ย้ายถิ่นที่รับ

ผิดชอบตัวเองคนเดียวมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 167.16 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่จนความรับผิดชอบ 2-5 คน และ มากกว่า 5 คน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 165.84 คะแนน และ 159.71 คะแนนตามลำดับ

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนคนที่อยู่จนความรับผิดชอบแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

จำนวนคนที่อยู่จนความรับผิดชอบ	จำนวนข้อมูล	ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย
1 คน	87	167.16
2-5 คน	261	165.85
มากกว่า 5 คน	52	159.71
รวม	400	165.33

ผลจาก ANOVA TEST

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	1999.17	999.58	1.27	0.28
ภายในกลุ่ม	397	312673.13	787.59		
รวม	399	314672.2500			

จากการที่ไม่นพบความแตกต่างในตัวแปรตัวนี้ อาจเป็นเพราะอาชีพของผู้ย้ายถิ่นมีสถานภาพทางอาชีพต่ำเหมือนกัน มีสถานแวดล้อมการทำงานคล้ายกัน

8. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามช่วง
ระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพมหานคร

เมื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพมหานคร
นาน จะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วง
ระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพมหานครน้อย

ผลการศึกษานพบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาอยู่กรุงเทพมหานครต่างกัน
ตั้ง 3 กลุ่ม มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ โดย ผู้ย้ายถิ่นตั้ง 3 กลุ่ม มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้า
ในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ยเท่ากับ 165.33 คะแนน ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะ
เวลาอยู่กรุงเทพมหานครต่ำกว่า 1 ปี มีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการ
ประกอบอาชีพคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 161.40 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วง
ระยะเวลาอยู่กรุงเทพมหานคร 1-3 ปี และมากกว่า 3 ปี มีความพอใจในโอกาส
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 167.38 คะแนน และ
167.75 คะแนน ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาที่อยู่ต่างกันได้รับ
ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และสถานภาพ
ทางอาชีพที่ต่ำเหมือนกันจึงไม่พบความแตกต่างในตัวแปรตัวนี้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาที่อยู่จนกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

3 กลุ่ม

ช่วงระยะเวลาที่อยู่จน ในกรุงเทพมหานคร	จำนวนข้อมูล	ความพอใจในโอกาสก้าวหน้า ในการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย
ผู้ย้ายถิ่นต่ำกว่า 1 ปี	149	161.40
ผู้ย้ายถิ่น 1-3 ปี	60	167.38
ผู้ย้ายถิ่นมากกว่า 3 ปี	191	167.75
รวม	400	165.33

ผลจาก ANOVA TEST

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	3676.07	1838.04	2.35	0.09
ภายในกลุ่ม	397	310997.35	783.37		
รวม	399	314673.38			

9. ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำแนกตามจำนวนครั้งของการย้ายถิ่น

เมื่อทดสอบสมมติฐานว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานครมากครั้งจะมีความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายเข้ากรุงเทพมหานครน้อยครั้ง

ผลการศึกษพบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นแตกต่างกัน 3 กลุ่ม มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาอยู่ในกรุงเทพมหานครต่ำกว่า 1 ปี มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 161.40 คะแนน ส่วนผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาอยู่ในกรุงเทพมหานคร 1-3 ปี และมากกว่า 3 ปี มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 167.38 คะแนน และ 167.75 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการเข้ากรุงเทพมหานครแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

จำนวนครั้งของการย้ายถิ่น	จำนวนข้อมูล	ความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย
1 ครั้ง	135	171.11
2-5 ครั้ง	127	171.00
มากกว่า 5 ครั้ง	138	154.45

ผลจาก ANOVA TEST

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	24932.15	12466.07	17.08*	0.00
ภายในกลุ่ม	397	289742.00	729.83		
รวม	399	314674.13			

จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในเรื่องของความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

จำนวนครั้งของการย้ายถิ่น	คะแนนเฉลี่ย	มากกว่า 5 ครั้ง	2-5 ครั้ง	1 ครั้ง
มากกว่า 5 ครั้ง	154.45	-	16.55 *	16.66 *
2-5 ครั้ง	171.00		-	0.11
1 ครั้ง	171.11			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่าผู้ย้ายถิ่น 1 ครั้งและผู้ย้ายถิ่น 2-5 ครั้งมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นมากกว่า 5 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นน้อยครั้ง จะเป็นผู้มีอายุน้อย เมื่อได้ทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้จึงเกิดความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นมากครั้ง

บทที่ 4

อภิปรายและสรุป

การศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของผู้ย้ายถิ่น จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงระดับของความพอใจที่มีต่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ของผู้ย้ายถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ในด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพที่ทำอยู่ในกรุงเทพมหานคร เขตที่อยู่อาศัยเดิม จำนวนคนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ช่วงระยะเวลาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนครั้งของการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร และ เมื่อเปรียบเทียบระดับของความพึงพอใจเรื่องโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ตามลักษณะดังกล่าวมาข้างต้นด้วย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหญิงและชาย ที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ข้างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร พนักงานขายยานพาหนะ และผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ มีจำนวน 400 คน เป็นผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ข้างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร พนักงานขายยานพาหนะ และผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ กลุ่มอาชีพละ 100 คน

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรอิสระทุกตัว และแบบสอบถามความพอใจเรื่องโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำนวน 53 ข้อ

งานการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการเก็บข้อมูลโดย

-งานการวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามได้ จะอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ และขอร้องให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

-ถ้ากลุ่มตัวอย่าง ไม่สามารถกรอกแบบสอบถามได้ จะใช้การสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์ และลงคำตอบในแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

นำคำตอบจากแบบสอบถามมาจัดรหัส ตามรหัสของตัวแปรต่างๆ แล้วนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

-ตัวแปรอิสระ 2 ตัว ใช้ t-test ทดสอบสมมติฐานข้อ 1, 3 และ 6

-ตัวแปรอิสระ 3 ตัว ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ LSD (Least Significance Difference) ทดสอบสมมติฐานข้อ 2, 4, 5, 7 8 และ 9

สรุปผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล

1. ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ และ ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการค้า มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้างานการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพพนักงานขายพาหนะ และช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นมีประสบการณ์ที่ต่างกัน สิ่งแวดล้อมต่างกัน มีการรับรู้ในแต่ละอาชีพต่างกัน และ เนื่องจากอาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร พนักงานขายพาหนะ เป็นอาชีพที่มีการ

เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต ต้องใช้ความระมัดระวังตลอดเวลา จึงส่งผลผู้ย้ายถิ่นทั้ง 2 กลุ่มอาชีพ มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นที่ประกอบอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบริการและผู้ปฏิบัติการ เกี่ยวกับการค้า

2. ผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าป.4 มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าป.4 และ ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาสูงมีความติดเกี่ยวกับงาน ต่ำกว่า มีโอกาสในการเลือกงานมากกว่าผู้ย้ายถิ่นที่จบการศึกษาต่ำ ประกอบกับในปัจจุบัน การศึกษาภาคบังคับให้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้ที่จะมีระดับการศึกษาสูงกว่าป.4 ได้แก่ วัยรุ่น จึงทำให้มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพต่ำกว่า ผู้ย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 และ ป.4

3. ผู้ย้ายถิ่นเพศมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นเพศส่วนใหญ่อายุ น้อยไม่ต้องวิตกกังวลและรับผิดชอบต่อครอบครัวมากนัก แต่ในขณะที่ผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงาน ต้องรับผิดชอบต่อปัญหาความเป็นอยู่จนครอบครัว ประกอบกับผู้ย้ายถิ่นเพศ ซึ่งส่วนใหญ่วัยรุ่นมีการศึกษาสูงกว่าป.4 เมื่อเข้ามาในกรุงเทพมหานครจึงคิดว่างานที่ทำได้ที่นี่มีความก้าวหน้า เพราะก่อให้เกิดรายได้ จึงมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นที่แต่งงานแล้ว

4. ผู้ย้ายถิ่นที่มีวัยต่างกัน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ เมื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่าง รายคู่พบว่า ผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ต่ำกว่าผู้ย้ายถิ่นวัยผู้ใหญ่ และ วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นไม่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวมากนัก ดังนั้นการแสวงหางานใหม่ ที่มีความก้าวหน้ามากขึ้นจึงกระทำโดยไม่ลังเล ประกอบกับในปัจจุบันมีงานจำนวนมากที่ต้องการคนที่มีอายุน้อยในการทำงานดังนั้นผู้ย้ายถิ่นวัยรุ่นจึงมีโอกาสที่จะ เลือกงานที่

มีโอกาสดำเนินการสูง จึงส่งผลให้มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นวัยผู้ใหญ่ และ วัยผู้ใหญ่ผู้ตอนปลาย

5. ผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะ เวลาที่อยู่ ณ กรุงเทพมหานครต่างกัน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เพราะผู้ย้ายถิ่นที่มีช่วงระยะ เวลาที่อยู่ ณ กรุงเทพมหานครแตกต่างกันได้รับประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมของการทำงานและมีสถานภาพทางอาชีพต่ำเหมือนกันจึงไม่พบความแตกต่างในตัวแปรตัวนี้

6. ผู้ย้ายถิ่นจากเขตเมือง มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพดีกว่าผู้ย้ายถิ่นจาก เขตชนบท อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการคมนาคมในปัจจุบัน มีการเดินทางสะดวกทำให้อุบัติการณ์การย้ายถิ่นจาก เขตชนบทได้รับความทันสมัยจาก เขตเมือง ทำให้เกิดความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพไม่แตกต่างกัน ประกอบกับผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างให้ผู้ย้ายถิ่นจาก เขตเมืองจำนวนน้อย

7. ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนผู้ต้องรับผิดชอบแตกต่างกัน มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ย้ายถิ่นมีสถานภาพทางอาชีพต่ำ เช่น เดียวกัน จึงไม่พบความแตกต่างในตัวแปรตัวนี้

8. ผู้ย้ายถิ่นหญิงมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย ซึ่งได้ตัวอย่างที่ผู้ย้ายถิ่นหญิง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ และ งานที่ทำอยู่เป็นงานเบา และมีโอกาสดำเนินการดี เช่น ผู้ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการค้าและผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ จึงมีผลทำให้อุบัติการณ์การย้ายถิ่นหญิงมีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นชาย

9. ผู้ย้ายถิ่นที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นแตกต่างกัน 3 กลุ่ม มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ย้ายถิ่น 1 ครั้ง และผู้ย้ายถิ่น 2-5 ครั้ง มีความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

กอบอาชีพ ตีกว่าผู้ย้ายถิ่นมากกว่า 5 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ย้าย
ที่มีจำนวนครั้งของการย้ายถิ่นน้อยครั้ง จะเป็นผู้มีอายุน้อย เมื่อได้ทำงานที่ก่อให้เกิด
รายได้จึงเกิดความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ สูงกว่าผู้ย้ายถิ่นมาก
ครั้ง

ข้อเสนอแนะทางด้านนโยบายและการวางแผน

1. รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาทางเพิ่มความปลอดภัย และเพิ่มโอกาส
ก้าวหน้าในการประกอบอาชีพให้กับผู้ประกอบการข้างหรือผู้ปฏิบัติงานจนกระบวนการ
การผลิตและกรรมกรและพนักงานขายมาหณะ ทั้งนี้เพราะบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม ต้องทำ
งานหนักอยู่จนสภาพที่เสี่ยงอันตรายตลอดเวลา ทำให้เกิดความตึงเครียดทางจิตจ
จึงส่งผลกระทบต่อความพอใจจนโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
2. ส่งเสริมการศึกษาของชาวชนบทให้มีการศึกษาสูงขึ้น เพื่อที่ผู้ย้ายถิ่นจะ
ได้เกิดความคิด การตัดสินใจและมีโอกาสในการเลือกงานมากขึ้น เมื่อผู้ย้ายถิ่นย้าย
เข้ามาแล้วจะได้อาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น
3. ส่งเสริมให้มีการย้ายถิ่นในหมู่คนโสด และอายุน้อย เพราะผู้ย้ายถิ่น
เหล่านี้ต้องการการประสบความสำเร็จ ต้องการโอกาสก้าวหน้าในชีวิต จึงต้องการที่จะทำงาน
เพื่อส่งรายได้กลับไปยังชนบท ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ชนบทและ
ก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาทางมานุษยวิทยาในกลุ่มผู้ย้ายถิ่นที่มีสถานภาพทางอาชีพต่ำ ซึ่งอาศัยรวมกันชุมชนแออัดโดยศึกษาถึงแบบแผนความเป็นอยู่ วัฒนธรรม เครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวก การเป็นหนี้สินในขณะที่ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ฯลฯ
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มว่า ผู้ย้ายถิ่นจากเขตชนบทมีลักษณะทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ ขนาดการถือครองที่ดินในเขตที่อยู่อาศัยเดิม ฯลฯ โดยศึกษาที่ถิ่นปลายทาง เพื่อที่จะทราบว่าความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับตัวแปรทางด้านนี้หรือไม่
3. ควรมีการศึกษาเมื่อหาข้อยุติว่า การย้ายถิ่นนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาหรือเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลจนการพัฒนาต้องถดถอย โดยประเมินทั้งถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทาง

บรรณานุกรม

กุสุมา วกเศยะโยธิน แบบแผนการเข้าสู่อาชีพและความพึงพอใจงานอาชีพของสตรีที่ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีอาชีพคนใช้ คณงานก่อสร้าง คณงานโรงงานและแม่ค้าหาบเว้า วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยามหาบัณฑิต แผนกอิสระสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2526.

จีระ หงส์ศดารมย์ "ประชากรกับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร" ในประเทศไทยคือกรุงเทพ หน้า 5(1) -1 ถึง 5(1)-40 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2526.

เจิมจันทร์ ทองวิวัฒน์ การศึกษาเปรียบเทียบขวัญและความพึงพอใจงานการปฏิบัติงานของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาระหว่างวิทยาลัยเอกชน กับมหาวิทยาลัยของรัฐ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522.

จารุวรรณ เสวกวรรณ ความพึงพอใจงานของพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาพยาบาลศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518.

ชลาทินย์ บุญชะบุตร ชีวิตครอบครัวในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524.

ตำราฐานดี สังคมวิทยาว่าด้วยการอาชีพ 2521.

ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ และ ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ โครงสร้างรายได้ของเกษตรกรที่ยากจน-ความสำคัญของรายได้จากนารัมและรายได้จากนอกนารัม สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย ม.บ.ป., 66 หน้า

ธนิภา นามากุล ปัญหาและสาเหตุของการขาดงานของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม: ศึกษาเฉพาะกรณี คณงานในโรงงานสุราบางยี่ขันบริษัทสุรามหาคุณจำกัด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2522.

นิตยา รัตมิตน์ ความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจในงานกับการปฏิบัติงาน: ศึกษาเฉพาะกรณี พนักงานวางแผนครอบครัว ๗ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาหีบพิชิต ภาควิชาสังคมและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520.

นิพนธ์ ดันธเสวี มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม 2525.

นิพนธ์ นัวงศกร "ตลาดแรงงานในกรุงเทพมหานคร" ในประเทศไทยคือ กรุงเทพฯ หน้า 5(2)-1 ถึง 5(2)-73 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2526.

ประดิษฐ์ ชาสมบัติ การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองและประโยชน์ที่มีต่ออุตสาหกรรม 2517.

ประภาเพ็ญ สุรวรรณ ทศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย 2520.

เพ็ญพร อีระสวัสดิ์ การเพิ่มประชากรกับการย้ายถิ่นและผลกระทบของการย้ายถิ่น ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่อง ประชากรของประเทศไทยครั้งที่ 4 หน้า 420-428 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2521. มหาวิทยาลัย 2523.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ วารสารเศรษฐกิจและสังคม ฉบับหมู่บ้านยากจน 18 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2524.

ภาณี แสนเจริญ การปรับตัวของผู้ย้ายถิ่นสตรีในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล 2527.

มรกต สิงหะดเชนทร์ การศึกษาวิเคราะห์สภาพ และปัญหาแรงงานในอุตสาหกรรมก่อสร้างอาคารในเขตกรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์ 2522.

มารศรี ยกเต็ง Uneven Development, Rural-Urban Transformation and Regional Development Alternatives in Asia รวมบทความ
 ทฤษฎีการพัฒนา หน้า 31-46 สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524.

แรงงาน, กรม กองจัดหางาน การย้ายถิ่นของประชากรจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและการเข้ามาหางานทำในเขตกรุงเทพมหานคร กรมแรงงาน 2523

แรงงาน, กรม กองจัดหางาน การย้ายถิ่นของประชากรจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและการเข้ามาหางานทำในเขตกรุงเทพมหานคร กรมแรงงาน 2526

ลาวัณย์ อรุณสิทธิ์ ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อกำลังขบวนการปฏิบัติงานของวิชนนักรงานเอกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีวิชนนักรงานเพดเดอร์ มาร์เกตตั้ง
 เซอร์วิศจำกัถ วิชยานิพนธ์สังคมิวิทยาลัยมหัษชิต ภาควิชาสังคมิวิทยาลัยและมานุษยวิทยา
 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2521 .

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 2524.

เสถียร เหลืองอร่าม หลักมนุษยสัมพันธ์ต่อการบริหารงานขององค์กร 2519.

สุภาพรรม คำม่วง ปัจจัยที่ส่งเสริมขัฒและกำลังขบวนการปฏิบัติงานของ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ: ศึกษากรณีวิชนนักรงานหลวง บัษชิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์ 2525.

สถิติแห่งชาติ สำนักงาน สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2518-2523

สถิติแห่งชาติ สำนักงาน การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. 2524
 2525.

สถิติแห่งชาติ สำนักงาน การสำรวจการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพมหานคร
 2526.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ประชากรกับการพัฒนาภาคอีสาน พัฒนบริหารศาสตร์
 22:345-371 กรกฎาคม 2525.

ศุริชัย หวันแก้ว วิชาการกับอนาคตคนจนในเมือง สังคมพัฒนา 12:46-48
มีนาคม 2527.

อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ การเพิ่มประชากรกับการย้ายถิ่นและปัญหา
สังคมอื่นๆ ınรายงานการสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติเรื่อง ประชากรของประเทศ
ไทย ครั้งที่ 4 หน้า 397-419 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2521.

อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ ปัญหาการกระจายตัวและการย้ายถิ่นที่อยู่ของ
ประชากรในทศวรรษ 1980 รายงานเสนอต่อที่ประชุมสัมมนา Thailand in the
1980's : Significant Issues, Problems & Prospects สมาคมนักวิจัย
มหาวิทยาลัยไทย 15-16 ธันวาคม 2522 ๗. โรงแรมสยามบีชอร์ พัทยา 37หน้า
อัดสำเนา

อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ และ เรจนา ภักดีธรรม การย้ายถิ่นแรงงาน
ชั่วคราวในชนบท อําเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์: การศึกษาเรื่อง การส่งเงินกลับ
บ้าน และการเลือกถิ่นปลายทาง การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การศึกษาด้าน
ประชากร เศรษฐกิจสังคมและสุขภาพอนามัย ınพื้นที่ของโครงการพัฒนาชนบทแบบ
ผสมผสาน ๗ โรงแรมเอเชียพัทยา จังหวัดชลบุรี

Davis Keith, Human Relation At Work. 2ed. ed New York:
Mc Graw-Hill Book Co; 1962.

F. Herzberg; B. Mausner, and B. Snyderman, The Motivation
to Work (New York: Wiley, 1959).

Findley, Sally Evans. Rural Development Programmes:
Planned Versus Actual Migration Outcomes, Rhode Island,
Population Studies and Training Center, Brown University,
1981. 20 p.

Frederick, Herzberg, Work and the Nature of Man, Ohio:
World Publishing Co., 1966.

Fuller, Theodore D. and others. Migration and Development The Social Science Association of Thailand, 1983. 244 p.

Gaude, J. Causes and Repercussion of Rural Migration in Developing Countries A Critical Analysis. Geneva, International Labour Organization, 1976. 111 p.

Hersey, Paul and Blanchard, Kenneth H., Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources, New Jersey: Prentice-Hall inc; (c 1972).

International Labour Office, The Situation of Migrant Workers at the Place of Employment, International Labour Conference Report V(1), 1954.

James R. The Relationship Between Number of Response Categories and Reliability of Likert Type Questionnaire. Journal of Educational Measurement 11(Spring 1974) 49-53.

Jamilah, A. Industrial Development in Peninsular Malaysia and the rural-urban Migration of Women Work: Impact and Implications Faculty of Economics, National University of Malaysia, 1980.

John T. Dunlop, The Theory of Wage Determination (London: Macmillan, 1975).

Lee, Map-Gap and Barringer R. Rural-Urban Migration and Social Mobility: Studies of Three South Korean Cities, East-West Center, Honolulu, Hawaii, 1978.

Lewis, G.J. Human Migration. London, Croom Helm Ltd, 1982. 220 p.

Lightfoot Paul, and others. Circulation and Interpersonal networks linking rural and urban areas: the case of Roi-et, Northeastern Thailand. East-West Center, Honolulu Hawaii, 1983. 84 p.

Likert, L.A. A Technique for the Measurement of Attitude. Archives of Psychology 22(1932) :55 quoted in Masters .

L.W. Ferguson, Personality Measurement (New York:Mc Graw Hill Book Co., 1952).

Nersey, Susan Lopez. Educational and Social Characteristics of Manila Migrants. Quezon City, Institute of Philippine Culture, 1975. 334 p.

N.R.F. Maier Psychology in Industry, (Boston: Houghton Mifflin Co., 1946), P.268.

Oberai, A.S. An Overview of State Policies and Internal Migration in Asia, Geneva, international Labour Office, 1980. 32 p.

Oberai, A.S. and Manmohan H.K. Singh, Causes and Consequences of Internal Migration A Study in the Indian Punjab. Delhi, Delhi University Press, 1983. 434 p.

Rempel, Henry and Richard A. Lobdell, The Rural Impact of Rural-Urban Migration in Low Income Countries ESCAP, 1979.

Richard Centers, Motivation Aspects of Occupational Satisfaction Journal of Social Psychology, 1948:216,

Simmons, Alan B. A Review and Evaluation of Attempts to Constrain Migration to Selected Urban Centers and Region. in Population Distribution Policies in Development Plannings. p. 87-100, New York, United Nations, 1981.

Simmons and others. Social Change and Internal Migration A Review of Research Findings from Africa, Asia and Latin America. Ottawa, International Development Research Center, 1977. 128 p.

Thurstone, L.L. Attitude Can be Measurement, Edited by Martin Fishbein New York: John Wiley and Sons, Inc., 1967.

Torado, Michael P. Economics for a Development World. London, Longman Group Limited, 1977. 444 p.

Torado, Michael P. Internal Migration in Developing Countries. Geneva, International Labour Office, 1976. 106 p.

W.F. Whyte, Human Relations in Resturant Industry (New York. Mc Graw Hill, 1948.)

Wong, K. Problem and adaptive strategies of Female Rural-Urban Migrants: A Selective Review. Department of Sociology University of Singapore, 1979.

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย

ความพอใจในโอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

ของผู้ย้ายถิ่นจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ประสงค์จะให้ทุกท่านแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ จึงไม่จำเป็นต้องใส่ชื่อของท่านในแบบสอบถามและโปรดตอบคำถามต่างๆด้วยตัวของท่านเอง
2. คำถามทั้งหมดนี้ เป็นการศึกษาดังความเห็น และ ประสพการณ์ส่วนตัวของท่านในคำถามแต่ละข้อ
3. การตอบแบบสอบถาม โดยการเขียนเครื่องหมาย / ตรงช่องที่ท่านต้องการตอบ

แบบสอบถามตอนที่ 1ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. เขตที่อยู่อาศัยเดิม เมือง ชนบท
4. ระยะเวลาที่อยู่กรุงเทพมหานคร
 น้อยกว่า 1 ปี 1-3 ปี มากกว่า 3 ปี
5. ระดับการศึกษา
 ต่ำกว่าบ.4 บ.4 สูงกว่าบ.4
6. อาชีพ _____
7. สถานภาพสมรส โสด แต่งงานและ เคยแต่งงาน
8. จำนวนคนที่รับผิดชอบ _____ คน
9. จำนวนครั้งของการย้ายถิ่น เข้ากรุงเทพมหานคร _____ ครั้ง

แบบสอบถามตอนที่ 2

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
<p><u>ความพอใจในงาน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านทำงานนี้ด้วยความตั้งใจ 2. งานนี้ทำให้ท่านภูมิใจ เพราะเป็นอาชีพสุจริต 3. งานนี้ตรงกับความสนใจของท่าน 4. งานที่ท่านทำนี้ตรงกับความถนัดของท่าน <p><u>ลักษณะงาน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. งานที่ท่านทำนี้ เป็นงานใหม่แน่นอน 6. งานที่ท่านทำอยู่นี้ไม่มีผลงานเด่นชัด 7. งานที่ท่านทำนี้ เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของท่าน 8. งานที่ท่านทำนี้มีปัญหามากมาย 9. งานของท่านเป็นงานมีเกียรติ 10. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านมีฝีมือเพิ่มขึ้น 11. งานที่ท่านทำอยู่นี้ เป็นงานหนัก 					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด
<p style="text-align: center;">ที่อยู่อาศัย</p> <p>12. ท่านอยู่จนที่อยู่อาศัยที่แออัดมาก</p> <p>13. ที่อยู่อาศัยของท่านดีกว่าชนบท</p> <p>14. ที่อยู่อาศัยของท่านสะดวกสบายมาก</p> <p style="text-align: center;">รายได้</p> <p>15. ท่านได้ เงิน เดือน เพิ่มขึ้น เสมอ</p> <p>16. งานที่ท่านทำอยู่ทำให้ท่านมีเงินส่งกลับ บ้านต่างจังหวัดของท่าน</p> <p>17. งานที่ท่านนี้ทำให้ท่านมีรายได้นอกรั ยแต่ละ เดือน</p> <p>18. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านมีเงิน เหลือ เกิน</p> <p>19. งานที่ท่านอยู่นี้ทำให้ท่านมีรายได้อ ประจำที่แน่นอน</p> <p>20. ค่าตอบแทนของท่านสูงกว่าคนอื่น</p> <p style="text-align: center;">บุคคลแวดล้อม</p> <p>21. บุคคลแวดล้อมมักเอาเปรียบท่าน</p> <p>22. บุคคลแวดล้อมทำให้ความ เชื่อถือท่าน</p> <p>23. บุคคลแวดล้อมแสดงความเป็น กันเองกับท่าน</p> <p>24. เพื่อนบ้านยกย่องอาชีพท่าน</p>					

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
<p style="text-align: center;">สุขภาพกาย</p> <p>25. งานที่ทำอยู่ทำให้ท่านเจ็บป่วยบ่อยๆ</p> <p>26. งานที่ทำนี้ทำให้ท่านได้รับการรักษาพยาบาลดีขึ้น</p> <p>27. ท่านมักมีอาการปวดเมื่อยทางร่างกายเนื่องจากการทำงานนั้น</p> <p>28. งานที่ทำอยู่นี้ทำให้สุขภาพของท่านทรุดโทรม</p> <p>29. งานที่ทำนี้ต้องออกแรงมาก</p> <p style="text-align: center;">สุขภาพจิต</p> <p>30. งานที่ทำอยู่นี้น่าเบื่อ</p> <p>31. ท่านมีความสุขกับงานที่ทำ</p> <p>32. งานที่ท่านทำอยู่นี้ทำให้ท่านอารมณ์เสียบ่อยๆ</p> <p>33. งานที่ท่านทำอยู่นี้มักทำให้ท่านต้อแท้จริง</p> <p style="text-align: center;">นายจ้าง/หัวหน้างาน/ลูกจ้าง</p> <p>34. นายจ้าง/หัวหน้างาน/ลูกจ้าง มักเอารัดเอาเปรียบท่าน</p> <p>35. นายจ้าง/หัวหน้างาน/ลูกจ้าง มักรังแกความคิดเห็นของท่าน</p> <p>36. นายจ้าง/หัวหน้างาน/ลูกจ้าง มักชมเชยงานของท่านเสมอ</p>					

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
<p><u>โอกาสก้าวหน้าทางการศึกษา</u></p> <p>37. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านได้รับความรู้มากขึ้นจนระหว่างการทำงาน</p> <p>38. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านได้รับการศึกษาต่อจนระดับที่สูงขึ้น</p> <p>39. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านศึกษาด้วยการอ่านด้วยตนเองมากขึ้น</p> <p>40. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านสามารถส่งบุตรหรือคนจนครอบครัวเข้าศึกษาเพิ่มขึ้น</p> <p>41. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านได้รับความรู้จากเพื่อนร่วมงาน</p> <p><u>ความเป็นอยู่จนครอบครัว</u></p> <p>42. งานนี้ทำให้ความ เป็นอยู่จนครอบครัวดีขึ้น</p> <p>43. สมาชิกในครอบครัวมองเห็นงานของท่าน</p> <p>44. งานที่ทำอยู่นี้ทำให้ครอบครัวมีอาหารการกินดีขึ้น</p>					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย มากที่สุด
<p><u>โอกาสก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ</u></p> <p>45. ท่านประสบความสำเร็จก้าวหน้าในการทำงานมากกว่าผู้อื่น</p> <p>46. งานที่ท่านทำนี้ได้รับการยกย่องจากบุคคลแวดล้อม</p> <p>47. ตัวท่านเองคิดว่างานที่ท่านทำนี้มี ความก้าวหน้า</p> <p>48. เพื่อนบ้านมักพูดว่างานของท่านมี โอกาสก้าวหน้าดี</p> <p><u>สภาพการทำงาน</u></p> <p>49. งานที่ท่านทำนี้มีลักษณะเสี่ยงอันตราย</p> <p>50. งานที่ท่านทำนี้ทำให้ท่านมีเวลาพักผ่อนน้อย</p> <p>51. ท่านทำงานเกิน 8 ชั่วโมงบ่อยมาก</p> <p>52. สถานที่ทำงานของท่านอุดหนุนไม่มีการระบายอากาศดีพอ</p> <p>53. ท่านต้องทำงานอยู่จนท่าเดียวตลอดเวลา</p>					

58
5
265

